

1908000103010001
EXAMINATION FEBRUARY -MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)
CORE COMPULSORY COURSE IN ENGLISH
LANGUAGE THROUGH LITERATURE - III

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination: **BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject: **CORE COMPULSORY COURSE IN ENGLISH LANGUAGE THROUGH LITERATURE - III**
  - c. Subject Code No: **1908000103010001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
  3. Figures to the right indicate full marks of the question.
  4. All questions are compulsory.
  5. Clearly mention the option you choose.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 Select the correct answer from the options given below.

10

1. Name the two countries mentioned by the poet while talking about world peace in the poem Very Indian Poem in Indian English?
  - a. Afghanistan and Bangladesh
  - b. Burma and Nepal
  - c. Pakistan and China
  - d. Sri Lanka and China

2. What according to the poet in the poem, Very Indian Poem in Indian English does the new generation prefer?
  - a. Ancient Indian wisdom
  - b. Student Unrest
  - c. Peace
  - d. Fashion

3. What does Nissim Ezekiel suggest as a substitute for wine?
  - a. Soda
  - b. Lassi
  - c. Milk
  - d. Water

4. Which machine is referred to in the line, "would you call a friend from half across the world", in the poem The Secret of the Machines?
  - a. Aeroplane
  - b. Television
  - c. Telephone
  - d. Train

5. What can machines bring from the cisterns?
 a. Mills
 b. Tramways
 c. Snow
 d. Water
6. 'For all our power and weight and size, / We are nothing more than children of your brain!' This statement shows that the machines are
 a. Humble
 b. Dangerous
 c. God-like
 d. Harmless
7. What does the word leisure mean in the poem Leisure?
 a. Spend free time with nature
 b. Spend spare time to pursue one's passion
 c. Both A and B
 d. None of the above
8. The poem Leisure criticises which lifestyle?
 a. Old human lifestyle
 b. Modern human life
 c. Both A and B
 d. None of the above
9. How do streams look in broad daylight in the poem Leisure?
 a. Like glitters
 b. Like stars in the sky
 c. Like Shining substance
 d. None of the above
10. W.H. Davies was _____ poet.
 a. a Welsh
 b. an Irish
 c. an Indian
 d. an American

Q.2 (A) Justify the title of the story 'The boy who broke the Bank' 12

OR

(B) Elaborate the essay 'Humanities Vs Science'.

Q.3 (A) 1. Prepare a dialogue between two teachers about New Education Policy. 8

OR

2. Write a letter to your Principal to arrange an annual function in your college.

- (B) 1. Prepare a resume with a cover letter for the post of a manager in Bank of Baroda. **10**

OR

2. Prepare a resume for the post of an assistant lecturer in English in a college.

Q.4 Do as directed in the bracket. (Any 10) **10**

1. Option (Give the adjectival form)
2. The author says, 'Only nature can save mankind.'(Change into indirect speech)
3. Nature has to be respected by man. (Change into Active Voice)
4. Squirrel hide their nuts in the grass. (Change into Passive Voice)
5. Laugh (Give the adverbial form)
6. Consume (Give the noun form)
7. There was some agreement over the bill. (Add suitable Prefix to the underline word.)
8. This magazine can be revamped by new blood. (Identify metonymy in the sentence)
9. Blood is thicker than water. (Identify metonymy in the sentence)
10. He couldn't hide his disappoint at his low grades. (Add suitable suffix to the underlined word)
11. Man's belief in machines is increasing gradually. (Add suitable negative prefix to the underlined word.)
12. Watch (Make a compound word)

*****

1908000103010002
EXAMINATION FEBRUARY -MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)
CORE COMPULSORY COURSE IN ENGLISH
WRITTEN AND SPOKEN COMMUNICATION - III

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination: **BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject: **CORE COMPULSORY COURSE IN ENGLISH WRITTEN AND SPOKEN COMMUNICATION - III**
  - c. Subject Code No: **1908000103010002**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.
5. Indicate clearly the options you attempt.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 Answer briefly: (ANY FIVE)

10

- 1) Why is it important to listen?
- 2) When a team is divided on certain issues, how will you bring about unity among the team members?
- 3) Why do employers give importance to the emotional intelligence of their employees?
- 4) What personal qualities can help you achieve assertive behaviour?
- 5) What are the different sources you can use to acquire knowledge?
- 6) Explain the proverb: "A single tree cannot make a forest."
- 7) What is a team?

Q.2 (a) Draft a dialogue on ANY ONE of the following situations:

7

- (i) The phone rings in the office of a college. The office clerk receives the call and takes down the message for the principal. Draft the dialogue.

OR

- (ii) Meena speaks to Mr Rajesh Shah and asks for his son Chirag. Draft a dialogue.

(b) It is important to develop the ability to work as a team in order to function efficiently in the workplace. Discuss with examples. **7**

OR

Learning skills include traits like humility, awareness of one's limitations, generosity, willingness to risk failure, and curiosity. Explain with examples. **7**

Q.3 (a) Write a review of a patriotic film you have watched recently. **8**

OR

Write a review of a romantic novel you have recently read. **8**

(b) Draft a News Report on 'Atmanirbhar Bharat Campaign' to be published in a newspaper. **8**

OR

You are the secretary of your college administrative board. Write an official report addressed to the board regarding the proposal to upgrade the computer lab of the college mentioning the necessity for upgradation, the advantages and disadvantages of upgradation, the costs involved, the time taken, and other relevant factors. **8**

Q.4 Do as directed: 10

1. Add prefix to: movable
2. Add suffix to: astonish
3. Write a word using the suffix: able
4. The child leaped into the air with _____ (joy/happiness) (Use the appropriate word from the bracket to fill the blank)
5. His book paints a _____ picture of the prospects for peace. (sad/gloomy) (Use the appropriate word from the bracket to fill the blank.)
6. Jatin took a course to learn about car _____ (Use the noun form of 'maintain'.)
7. As human beings, each one of us should have a _____ life. (Use the adjective form of 'purpose')
8. The narrator left the bank _____. (Use the adverb form of 'fearful'.)
9. Employees must _____ competence in certain skills before they can work independently. (Use the verb form of 'demonstration'.)
10. Your handwriting is better than _____ (Use the appropriate first person pronoun.)

*****

1908000103020001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)
MACRO ECONOMICS-III

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **MACRO ECONOMICS- III**
  - c. Subject Code No : **1908000103020001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (A) નીચેના વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી આપો.

10

Answer By Choosing the Correct option from the following options

1) અવેજ નાણાનું ઉદાહરણ આપો.

(A) ચલણીનોટો	(B) સિક્કાઓ
(C) શેર	(D) તમામ

Give the Illustration of Near Money

(A) Currency Notes	(B) Coin
(C) Share	(D) All

2) ડો. વોકરે નાણાની વ્યાખ્યા કઈ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને આપવાનો પ્રસાસ કર્યો છે?

(A) નાણાંના કાર્યો	(B) નાણાની સ્વીકૃતિ
(C) ઉપરોક્ત બંને	(D) કોઈ પણ નહિ

With what in mind did walker try to define money?

(A) Function of money	(B) Acceptance of money
(C) A and B	(D) None

- 3) કોના મતે નાણાંની માંગ પોતાને માટે થતી નથી?
- (A) પ્રશિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રીઓ (B) નવ-પ્રશિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રીઓ
(C) આધુનિક અર્થશાસ્ત્રીઓ (D) બધા જ
- According to whom Money is not sought for its own sake?
- (A) Classical Economist (B) Neo-Classical Economist
(C) Modern Economist (D) All
- 4) ફિશરે કઈ સલમાં “The Purchasing Power of Money” નામનું પુસ્તક લખ્યું?
- (A) ૧૯૯૧ (B) ૧૯૧૧
(C) ૧૯૧૨ (D) ૧૯૧૦
- In which year did fisher write a book called "The purchasing power of money"?
- (A) 1991 (B) 1911
(C) 1912 (D) 1910
- 5) સટ્ટાકીય હેતુ માટેની નાણાંની માંગનો આધાર કોના પર છે?
- (A) આવક (B) વ્યાજનો દર
(C) મૂડી રોકાણ (D) બચત
- Speculative demand for money depends upon,
- (A) Income (B) Rate of Interest
(C) Investment (D) Saving
- 6) માંગજન્ય ફૂગાવા માટે કયું કારણ જવાબદાર છે?
- (A) ઉત્પાદન ખર્ચ (B) ખરીદ-શક્તિમાં વધારો
(C) અ અને બ (D) કોઈ પણ નહિ
- Which factor is responsible for demand Pull Inflation?
- (A) Production Cost (B) Increase in purchasing power
(C) Both A and B (D) None
- 7) નાણાંકીય નીતિ કોની હોય છે ?
- (A) સરકાર (B) સેબી
(C) મધ્યસ્થ બેંક (D) કોઈ પણ નહિ
- Who declares monetary policy?
- (A) Government (B) SEBI
(C) Central Bank (D) None

- 8) ચલણી નોટો બહાર પાડવાની હાલની કઈ પધ્ધતિ છે ?
(A) સપ્રમાણ અનામત પધ્ધતિ (B) ગુણોત્તર અનામત પધ્ધતિ
(C) ન્યૂનતમ અનામત પધ્ધતિ (D) કોઈ પણ નહિ

Which is the current system of Issuance of Currently note?

- (A) Symmetric Reserve Method (B) Ratio Reserve Method
(C) Minimum Reserve Method (D) None

- 9) IMF ની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી?

- (A) ૧૯૩૫ (B) ૧૯૪૦
(C) ૧૯૪૫ (D) ૧૯૪૭

When was the IMF established?

- (A) 1935 (B) 1940
(C) 1945 (D) 1947

- 10) એપ્રિલ -૨૦૧૨માં IMF ની સભ્ય સંખ્યા કેટલી હતી?

- (A) ૧૮૮ (B) ૧૯૦
(C) ૧૮૮ (D) ૧૯૧

What was the number of IMF members in April 2012?

- (A) 198 (B) 190
(C) 188 (D) 191

(B) ખાલી જગ્યા પુરો.

5

Fill in the Blanks

- 1) દરેક વસ્તુ કે સેવાના મૂલ્યને ..... માં દર્શાવવામાં આવે છે.
The Value of each good or service is shown in .....
- 2) સમયના અમુકગાળામાં નાણાંની ફરવાની ઝડપને નાણાંનો.....કહેવામાં આવે છે.
The speed of circulation of money over a period of time is called .....
- 3) ફૂગાવો એ.....ઘટના છે.
Inflation is a ..... phenomenon.
- 4) .....ના મત મુજબ બેંકદર પ્રત્યક્ષ રૂપે બેંકનાણાં અને ભાવ સપાટીને અસર કરે છે.
According to .....the bank rate affects both the quantity of bank money and the price level.

- 5) रिजर्व बँक ओफ इन्डियाओ .....थी तेनी कामगीरी शरू करी.
The Reserve bank of India started its operation from .....

Q.2 टूंकमां जवाब आपो. (आठ मांथी यार)

8

Answer in Short (Any Four)

- 1) नाणांना महत्वना लक्षणो जणावो.
State the Important Features of Money.
- 2) नाणांना पुरवठाने असर करता परिबल्लो लणो.
Point out the factors affecting money supply.
- 3) रोकड पुरांतनी मांग अने नाणांना मूल्य वय्ये कया प्रकारनो संबंघ छे ?
What is the relationship between the demand for cash and the value of money?
- 4) कूगावानो अर्थ लणो.
Write the meaning of Inflation.
- 5) मंढी मिश्रित कूगावो अटवे शुं ?
What is meaning of stagflation.
- 6) नाणां संकीयन अटवे शुं ?
What is meaning of deflation.
- 7) शाष्य नियंत्रणना हेतुओ जणावो.
State the objectives of credit control.
- 8) क्लियरिंग हाउस अटवे शुं ?
What is clearing House?

Q.3 नीयेना प्रश्नोना वर्णनात्मक जवाब आपो. (कोछ पण अेक)

13

Answer the following questions descriptively (Any One)

- 1) नाणानां विविध कार्यो विगतवार समजावो.
Explain in detail the various functions of money.
- 2) बेरोजगारीना कुदरती दर नो प्याव आकृति दोरी समजावो.
Explain the concept of natural rate of unemployment with diagram.

Q.4 (A) ટૂંકનોંધ લખો. (ચાર માંથી બે)

8

Short Notes: (Any two)

- 1) નાણાંને લીધે સર્જાતી વિષમતાઓ.
Disparities caused by money.
- 2) ફિશરના સમીકરણની ધારણાઓ.
Assumption of fisher Equation.
- 3) નાણાંસંકોચન નિવારવાના ઉપાયો.
Measures to control Deflation
- 4) ગુણાત્મક શાખ નિયંત્રણના પગલાઓની મર્યાદાઓ.
Limitation of Qualitative credit control measures.

(B) કારણો આપો. (ચાર માંથી બે)

6

Give Reasons (Any two)

- 1) ભારતના બેંકિંગ માળખામાં RBI શા માટે ટોચનું સ્થાન ધરાવે છે?
Why RBI holds the top position in India's Banking structure?
- 2) શા માટે ભારત વિશ્વબેંક સાથે જોડાયેલું છે?
Why is India connected with world bank?
- 3) શા માટે નાણું એક અસ્કાયમાત છે?
Why money is an asset?
- 4) શા માટે નાણાંની માંગ કરવામાં આવે છે?
Why is money demanded?

*****

1908000103040001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)
BUSINESS ADMINISTRATION - III

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)**
- b. Name of the Subject : **BUSINESS ADMINISTRATION - III**
- c. Subject Code No : **1908000103040001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (A) Multiple choice questions. (MCQs)

5

1. ઔદ્યોગિક ઝઘડાનાં સ્વરૂપમાં નીચે પૈકી કોણ સમાયેલ છે?

(અ) હડતાલ	(બ) તાળા બંદી
(ક) અસહકાર	(ડ) ઉપરોક્ત તમામ

Who among the following is a nature of industrial dispute?

(A) Strike	(B) Lock out
(C) Non – Co-operation	(D) Above all.

2. મજૂર સંઘમાં કયુ કાર્ય સમાવિષ્ટ નથી.

(અ) કામદાર કલ્યાણ	(બ) કાર્ય-જીવન ગુણવત્તા
(ક) રાજકીય કાર્ય	(ડ) સામાજિક જવાબદારી

Which function is not included in trade union.

(A) Labour - Welfare	(B) Quality of work-life
(C) Political - work	(D) Social - Responsibility

3. કર્મચારી કલ્યાણ પ્રવૃત્તિમાં કોનો સમાવેશ થતો નથી?
- (અ) મનોરંજન (બ) શિક્ષણ
(ક) અ અને બ (ડ) ઉપરોક્ત કોઈ નથી

Whom not included in labour welfare activities?

- (A) Entertainment (B) Education
(C) A & B (D) None of the above

4. કારકિર્દી આયોજન કયા ઘટક સાથે સંકળાયેલ છે?

- (અ) શિક્ષણ + તાલીમ (બ) લાયકાત + શક્તિ
(ક) શિક્ષણ + અનુભવ (ડ) તાલીમ + લાયકાત

Which component is associated with career planning?

- (A) Education + Training (B) Qualification + Power
(C) Education + Experience (D) Training + Qualification

5. માનવ સંપત્તિ આયોજનમાં બાહ્ય પરીબળો _____.

- (અ) સામાજિક પરીબળો (બ) ટેકનોલોજીકલ પરીબળો
(ક) રાજકીય પરીબળો (ડ) ઉપરોક્ત તમામ

External factors of human resource planning _____.

- (A) Social factors (B) Technological factors
(C) Political factors (D) Above all.

(બ) ખાલી જગ્યા ભરો.

(B) Fill in the blanks.

- (1) કર્મચારી સંચાલન + કારકિર્દી આયોજન - વિકાસ = _____.

Personal management + Career planning - development = _____.

- (2) વાટાઘાટ પદ્ધતિનાં પ્રખર હિમાયતી કોણ _____.

Who is the ardent advocate of negotiation method_____?

(3) તાલીમ અને વિકાસ કાર્યક્રમનું આયોજન એટલે _____.

Training and programme of development programme mean _____.

(4) સત્તા, જવાબદારી અને પુરસ્કારની દ્રષ્ટિએ આગળ વધવું _____.

Moving forward in terms of Authority, responsibility and rewards_____.

(5) માનવ સંસાધન = _____.

Human Resource = _____.

(ક) જોડ્યા જોડો.

5

(C) Connect Match.

(I) લોરેન્સ એપ્લી

(અ) માનવ સંપત્તિ શ્રેષ્ઠ મિલકત

(II) સ્મિથ

(બ) માનવ વર્તન

(III) જે. આર. ડી. ટાટા

(ક) સંચાલન એટલે કર્મચારી સંચાલન

(IV) કાર્લ માર્ક્સ

(ડ) માનવ સંપત્તિ આયોજન એટલે માંગ = પૂરવઠો

(V) ચેસ્ટર બનાર્ડ

(ઇ) અર્થવ્યવસ્થાનાં આલોચન

(I) Lorence Apily

(A) Best Assets Human resource

(II) Smith

(B) Human - behavior

(III) J. R. D. TATA

(C) Management is personnel-management

(IV) Karl Marks

(D) HRP = Demand = Supply

(V) Chester Burnad

(E) A Critic of the economy

Q.2 ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (કોઈપણ ચાર).

8

Answer in brief (Any four).

1. માનવ સંસાધન સંચાલનની પદ્ધતિઓ જણાવો.

State the methods of Human resource management.

2. કાર્યભાર વિશ્લેષણ એટલે શું?

What is meant by analysis of work weight?

3. ઔદ્યોગિક ઝઘડાનાં ઉકેલની પદ્ધતિ જણાવો.

State the method of solution of industrial dispute?

4. કારકિર્દી આયોજનની આવશ્યકતા જણાવો.
State the requirement of Career Planning.
5. મજૂર સંઘના કાર્યો વર્ણવો.
Describe the function of Trade - Union.
6. માનવ સંપત્તિ આયોજનની મર્યાદા દર્શાવો.
Show the limitation of Human resource planning.
7. પરિષદ પદ્ધતિ સમજાવો.
Explain - Conference method.
8. તાલીમ અને વિકાસ વચ્ચેનો ભેદ સમજાવો.
Explain the difference between training and development.

Q.3 માનવ સંપત્તિ સંચાલનનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. **13**
Explain the scope of Human resource management.

અથવા

OR

અધિકારી વિકાસની વ્યાખ્યા આપી કામ પરની પદ્ધતિ સમજાવો. **13**
Give the definition of executive development and explain its methods.

Q.4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે). **8**
(A) **Short note. (Any two).**

1. વ્યવસ્થાતંત્રની દૃષ્ટિએ કારકિર્દી આયોજનનાં ઘટકો.
Components of Career planning by Organization.
2. ઓનલાઈન માનવ સંસાધન ખ્યાલ.
Concept of Online human resource.
3. ઔદ્યોગિક ઝઘડાનાં આર્થિક કારણો
Economic causes of Industrial dispute

4. માનવ સંપત્તિ આયોજનને અસર કરતાં આંતરિક પરીબળો.

Affecting Internal factors of Human - resource planning

(બ) કેસ સ્ટડી :

6

(B) Case - Study:

નાગોરી લિગ્નાઈટ વીજળીનું ઉત્પાદન કરતું વિદ્યુતમથક છે. જેની માલિકી ભારત સરકારની છે. ૨૨૦૦ કામદારો કામ કરે છે. એક મજૂર સંઘ કોંગ્રેસ પક્ષનાં ઇન્ડુક, બીજું મજૂર સંઘ સામ્યવાદી પક્ષ અને ત્રીજું મજૂર સંઘ જૂના સમાજવાદી પક્ષનાં હિંદ મજદૂર સભા સંલગ્ન છે. નાગોરી લિગ્નાઈટ ત્રિપૂરામાં છે. રાજ્યમાં સામ્યવાદી પક્ષ સત્તા પર છે. કેન્દ્રમાં જનતા પક્ષ સત્તા પર છે. કારખાના ૪૦ % જેટલા મજૂરો ઇન્ડુક હસ્તકનાં મજૂર સંઘનાં સભ્યો છે. ૨૨ % જેટલા મજૂરો હિંદ મજદૂર સભાનાં મજૂરસંઘનાં સભ્યો છે અને ૨૮ % જેટલા આઇટુક નાં સભ્યો છે. ૧૦ % મજૂરો કોઈપણ મજૂર સંઘમાં જોડાયા નથી.

ઉપરોક્ત કેસમાં કયો સંચાલકીય પ્રશ્ન સંકોણાયેલો જોવા મળે છે? કયા કારણોસર મજૂર સંબંધો બગડી શકે તેની ચર્ચા કરો.

Nagori lignite is a power station of generating electricity. It is own by government of India. Total of 2200 workers work in station. One intook of the labour union congress party, second in took communities party of the labour union. And the third labour union affiliated to the Hind Majdoor Sabha of the old Samajwadi party. Nagori Ltd in Tripura, and the communist party is in power in the state. Janta party is in power at the centre. About 40 % of the factory workers are member of in took own labour union. 22 % of the labourers are members of the Hind Mazdoor Sabha labour union and 28 % of the labourer are members of the ITUC. 10 % of the labours have not joined any trade union.

Which managerial problems included in the above case? Discuss the reasons why labour relations may deteriorate.

*****

1908000103050021 / 1908000103060002
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)
BANKING – I
BANKING LAW & PRACTICE

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **BANKING – I BANKING LAW & PRACTICE**
  - c. Subject Code No : **1908000103050021 / 1908000103060002**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 નીચેના બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

15

Answer the following Multiple Choice Questions.

1. સર જ્હોન પેજેટ બેંકર બનવા માટે સમયના તત્વને આવરી લીધી છે, તેથી. તેને _____ કહેવામાં આવે છે .

Sir John Paget has emphasized in the element of time duration to make banker. So it is known as

A. વ્યવસાયિક સિધ્ધાંત Professional principal	B. ગ્રાહકનો સિધ્ધાંત The principal of the customer
C. અવધિનો સિધ્ધાંત Duration theory	D. સંબંધનો સિધ્ધાંત The principal of relationship

2. ક્લેટન કેસના નિયમો ક્યારે લાગુ પડે છે?

When are clayton's case rules applied?

A. નાણાંની ચુકવણી વખતે At time of payment	B. નાણાંની વસૂલાત વખતે At time of collection
C. નાણાંની ફાળવણી વખતે At time of appropriation of payment	D. આપેલ તમામ All of these

3. ક્યાં કારણોસર ગ્રાહક બેન્કમાં ખાતું બંધ કરાવે છે?

Customer terminates an account when

- A. ગ્રાહકને બેન્કની સેવા યોગ્ય જણાતી ન હોય
Customer does not find the bank service appropriate
- B. ગ્રાહકના રહેઠાણથી બેન્ક દૂર હોય
The bank is away from the customer's residence
- C. ગ્રાહકને બેન્કની શરતો મંજૂર ન હોય
Customer does not approve the conditions of the bank
- D. આપેલ તમામ
All of these

4. _____ એટલે થોડાક સમય પૂરતા બેન્ક ગ્રાહક વચ્ચેના આર્થિક વ્યવહારો અટકી જવા.

-----means there is a temporary halt in the banker - customer relationship

- A. ખાતું બંધ કરવું
Closing an account
- B. બેન્કર ગ્રાહક સંબંધોનો અંત
Termination of banker customer relationship
- C. ખાતું સ્થગિત કરવું
Stopping an account
- D. બેન્કર ગ્રાહક વચ્ચેનો કરાર
Contract between banker customer

5. સૌથી ઝડપી નાણાંની હેરફેર માટે કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે?

Which method is used for fastest money transfer?

- A. IMPS
- B. NEFT
- C. RTGS
- D. PSLT

6. KIOSK મશીનનો ઉપયોગ પર થાય છે.

KIOSK machine is used at

- A. શોપિંગ મોલ્સ
Shopping malls
- B. એરપોર્ટ
Airport
- C. પ્રવાસન સ્થળ
Tourism place
- D. આપેલ તમામ
All of these

7. ધંધાકીય નીતિમત્તા પ્રાથમિક રીતે સાથે સંકળાયેલી છે.
Business ethics deals primarily with
A. પેદાશ અને સેવાની કિંમત The pricing of products and services.	B. અનૈતિક કર્તવ્ય Immoral obligation
C. સ્પર્ધામાં અન્યાયી બનવું Being unfair to the competition	D. સામાજિક જવાબદારી Social responsibility
8. બેન્કોએ ફરજિયાતપણે નાણાકીય સધ્ધરતા બાબતે _____ જાળવવી જોઈએ.
Banks must maintain _____ in terms of financial viability
A. ચોકસાઈ Accuracy	B. વિશ્વાસ Trust
C. પારદર્શિતા Transparency	D. વિનમ્રતા Humility
9. બેન્કિંગ લોકપાલની નિમણૂક કરવાની સત્તા કોને આપવામાં આવી છે ?
Who is empowered to appoint banking ombudsman ?
A. સ્ટેટ બેન્ક ઓફ ઇન્ડિયા SBI	B. કેન્દ્ર સરકાર Central government
C. રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઇન્ડિયા RBI	D. રાજ્ય સરકાર State government
10. સામાન્ય રીતે લોકપાલની મુદત વધુમાં વધુ કેટલા વર્ષની હોય શકે ?
Generally, What is the maximum term of ombudsman years?
A. 6 વર્ષ 6 years	B. 5 વર્ષ 5 years
C. 4 વર્ષ 4 years	D. 3 વર્ષ 3 years
11. કોઈપણ બેંકે પોતાની નવી શાખા ખોલવા માટે પાસેથી પરવાનગી લેવી પડે છે.
Any bank desiring to open its new branch has to take the permission
A. પોતાની બેંકની મુખ્ય ઓફિસ It's head office
B. રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા RBI
C. કેન્દ્ર સરકારના નાણાં અને બેન્કિંગ મંત્રાલય Ministry of finance and banking- Central Government
D. અદાલત Court

12. નીચેનામાંથી કયું પ્રધાનમંત્રી જન ધન યોજનાનું સ્લોગન છે?

Which of the following is the slogan of Pradhan Mantri Jan Dhan Yojana?

- A. મેરા ખાતા મેરા વિધાતા
Mera khata Mera vidhata
- B. મેરા ખાતા સબકા વિધાતા
Mera khata sabka vidhata
- C. મેરા ખાતા ભાગ્ય વિધાતા
Mera khata Bhagya vidhata
- D. આપેલ તમામ
All of these

13. કઈ સમિતિએ BCBF મોડલની ભલામણ કરી?

Which Committee recommended BCBF Model?

- A. આર.એસ.શાહ
R. S. Shah
- B. એચ.આર.ખાન
H. R. Khan
- C. વી.કે.ગુપ્તા
V. K. Gupta
- D. એમ.એચ. શર્મા
M. H. Sharma

14. નીચેના પૈકી કઈ સરકારી યોજના “નાણાકીય સમાવેશ યોજના” નથી?

Which of the following schemes launch by the Government is not

- A. અટલ પેન્શન યોજના (APY)
Atal Pension Yojna (APY)
- B. પ્રધાનમંત્રી જન ધન યોજના (PMJDY)
Pradhanmantri Jan Dhan Yojna (PMJDY)
- C. પ્રધાનમંત્રી મુદ્રા યોજના
Pradhanmantri Mudra Yojana
- D. સ્વચ્છ ભારત યોજના
Swachh Bharat Yojna

15. નાણાકીય સમાવેશનો મુખ્ય ઉદ્દેશ શું છે?

What is the main objective of financial inclusion?

- A. ફક્ત શહેરી વિસ્તારમાં બેન્કિંગ સેવાઓ પ્રદાન કરવાનો
To provide banking services only in urban areas
- B. ગ્રામીણ વિસ્તારમાં બેન્કિંગ સેવાઓ પ્રદાન કરવાનો
To provide banking services in rural areas
- C. બેન્કિંગ સેવાઓ પ્રદાન ન કરવાનો
Not to provide banking services
- D. ખૂબ ઓછી બેન્કિંગ સેવાઓ પ્રદાન કરવાનો
To provide very few banking services

Q.2 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે ચાર)

8

Answer the following questions in brief. (Any Four)

1. ટાંચનો હુકમ એટલે શું ?
What is garnishee order?
2. અનિચ્છનીય ગ્રાહકનો અર્થ સમજાવો.
Explain the meaning of undesirable customer.
3. વિજાણું નાણાકીય ભંડોળ (EFT) એટલે શું ?
What is electronic fund transfer (EFT) ?
4. નીતિમત્તા વિજ્ઞાનના મુખ્ય ઉદ્દેશો જણાવો.
State the main aims of the ethics science.
5. 1949 ના બેન્કિંગ નિયમન ધારા હેઠળ કઈ વ્યક્તિને ડિરેક્ટર તરીકે નીમી શકાય નહિ?
Which person cannot be appointed as Managing Director under the Banking Regulation Act, 1949?
6. બેન્કિંગ લોકપાલને ફરિયાદ કરતી વખતે ફરિયાદમાં કયા પ્રકારની વિગત હોવી જોઈએ ?
What kind of details should be mentioned in the complaint while making a complaint to banking ombudsman
7. BC/BF મોડેલનું પૂરું નામ જણાવો.
Full form of BC/BF model.
8. નાણાકીય સમાવેશના સંદર્ભમાં નાણાકીય સાક્ષરતાની જરૂરિયાતો જણાવો.
State the requirements of financial literacy in terms of financial inclusion.

Q.3 બેન્કર ગ્રાહક સંબંધના સામાન્ય લક્ષણો સમજાવો.

13

Explain the genral characteristics of relationship between banker and customer.

OR

અથવા

- (a) બેંકોના સંદર્ભમાં નીતિમત્તાના ફાયદા સમજાવો.
Explain the advantages of ethics in banks.
- (b) બેન્કિંગ લોકપાલની ફરજો સમજાવો.
Explain the duties of Banking Ombudsman.

7

6

Q.4 (A) ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે બે).
Write short notes :(Any Two)

8

1. બેંકર - ગ્રાહક વચ્ચેના સંબંધમાં અંત લાવતા સંજોગો
Situations for the termination of relationship between banker and customer
2. વિચ્છેદિત ચેકની લાક્ષણિકતાઓ
Characteristics of truncated cheque
3. બેન્કિંગ નિયમન ધારાની ડિવિડન્ડ અંગેની જોગવાઈ
Provisions of Banking Regulation Act for dividend
4. BC/BF મોડેલની જરૂરિયાતો
Requirements for BC/BF model

(B) ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે બે).
Write short notes: (Any Two)

6

1. બેંકરની ચેકના નાણા ચૂકવવાની ફરજ
Banker's duty of honour cheque
2. RTGS
RTGS
3. ડિજિટલ વોલેટ
Digital wallet
4. નીતિમત્તાના સિદ્ધાંતો
Principles of business ethics

*****

1908000103050031 / 1908000103060003
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)
STATISTICS – III

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination: **BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)**

b. Name of the Subject: **STATISTICS - III**

c. Subject Code No: **1908000103050031 / 1908000103060003**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.

3. Figures to the right indicate full marks of the question.

4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (અ) નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોમાં યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો.

5

(a) Select the appropriate option for the following multiple choice questions.

(1) $\text{Cov}(x + a, y + b) = \underline{\hspace{2cm}}$

(અ) $\text{Cov}(x, y)$

(બ) $\text{Cov}(a, b)$

(ક) $ab \text{Cov}(x, y)$

(ડ) $(a + b) \text{Cov}(x, y)$

$\text{Cov}(x + a, y + b) = \underline{\hspace{2cm}}$

(A) $\text{Cov}(x, y)$

(B) $\text{Cov}(a, b)$

(C) $ab \text{Cov}(x, y)$

(D) $(a + b) \text{Cov}(x, y)$

(2) $|A| = \begin{vmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 5 \end{vmatrix}$, $|B| = \begin{vmatrix} 0.5 & 1 & 0.5 \\ 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 5 \end{vmatrix}$ હોય તો $|A|$ અને $|B|$ વચ્ચેનો

સંબંધ = $\underline{\hspace{2cm}}$

(અ) $A = 0.5$

(બ) $|A| = |B|$

(ક) $|A| = 2 \cdot |B|$

(ડ) શૂન્ય

$|A| = \begin{vmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 5 \end{vmatrix}$, $|B| = \begin{vmatrix} 0.5 & 1 & 0.5 \\ 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 5 \end{vmatrix}$ then the relation between $|A|$

and $|B|$ is = $\underline{\hspace{2cm}}$

(A) $A = 0.5$

(B) $|A| = |B|$

(C) $|A| = 2 \cdot |B|$

(D) Zero

(3) $A = \begin{bmatrix} 2 & 5 \\ 1 & 4 \end{bmatrix}$ નો સહ અવ્યવજ શ્રેણિક = _____.

(અ) $\begin{bmatrix} -2 & 5 \\ 1 & -4 \end{bmatrix}$

(બ) $\begin{bmatrix} 4 & 1 \\ 5 & 2 \end{bmatrix}$

(ક) $\begin{bmatrix} 4 & -1 \\ -5 & 2 \end{bmatrix}$

(ડ) $\begin{bmatrix} -4 & 1 \\ 5 & -2 \end{bmatrix}$

The Adjoint of a matrix $A = \begin{bmatrix} 2 & 5 \\ 1 & 4 \end{bmatrix}$ is = _____.

(A) $\begin{bmatrix} -2 & 5 \\ 1 & -4 \end{bmatrix}$

(B) $\begin{bmatrix} 4 & 1 \\ 5 & 2 \end{bmatrix}$

(C) $\begin{bmatrix} 4 & -1 \\ -5 & 2 \end{bmatrix}$

(D) $\begin{bmatrix} -4 & 1 \\ 5 & -2 \end{bmatrix}$

(4) $L_{x+1} + L_{x+2} + L_{x+3} + \dots = \dots$

(અ) L_x

(બ) T_x

(ક) l_x

(ડ) T_{x+1}

$L_{x+1} + L_{x+2} + L_{x+3} + \dots = \dots$

(A) L_x

(B) T_x

(C) l_x

(D) T_{x+1}

(5) $G_1RR = \frac{?}{\text{કુલ જન્મો}} \times TFR = \dots$

(અ) જીવિત જન્મોની સંખ્યા

(બ) જીવિત માદા જન્મોની સંખ્યા

(ક) કુલ વસ્તી

(ડ) કુલ સ્ત્રી વસ્તી

$G_1RR = \frac{?}{\text{Total Births}} \times TFR = \dots$

(A) No. of live births

(B) No. of live female births

(C) Total Population

(D) Total female population

(બ) નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોમાં યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો.

10

(b) Select the appropriate option for the following multiple choice questions.

(1) પ્રચલિત સંકેતોમાં $l_{60} = 7800$, $L_{60} = 7215$ છે. તો 60 વર્ષની એક વ્યક્તિ એક વર્ષમાં મૃત્યુ પામશે તેવી સંભાવના = _____.

(અ) 0.075

(બ) 0.15

(ક) 0.081

(ડ) 0.50

In usual notations $l_{60} = 7800$, $L_{60} = 7215$, then the probability that a person aged 60 will die within one year is = _____.

- (A) 0.075 (B) 0.15
(C) 0.081 (D) 0.50

(2) કોઈ એક સ્થળની કુલ વસ્તી 3 લાખ છે. પ્રજનન વય માં સ્ત્રી વસ્તી 90000 છે. કાર્યો જન્મદર 23.22 છે. તો સામાન્ય પ્રજનન દર = _____.

- (અ) 69.66 (બ) 67.40
(ક) 77.40 (ડ) 6.966

The total population of a locality is 3 lakhs. Female population in the child bearing age is 90000. The crude birth rate is 23.22 then the general fertility rate = _____.

- (A) 69.66 (B) 67.40
(C) 77.40 (D) 6.966

(3) જો $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 5 \\ -3 & 2 & 1 \end{bmatrix}$ હોય તો $A \cdot A^T =$ _____.

- (અ) $\begin{bmatrix} 1 & 14 \\ 30 & 1 \end{bmatrix}$ (બ) $\begin{bmatrix} 1 & 4 & 2 \\ 5 & -1 & 2 \end{bmatrix}$
(ક) $\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ (ડ) $\begin{bmatrix} 30 & 1 \\ 1 & 14 \end{bmatrix}$

If $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 5 \\ -3 & 2 & 1 \end{bmatrix}$ then $A \cdot A^T =$ _____.

- (A) $\begin{bmatrix} 1 & 14 \\ 30 & 1 \end{bmatrix}$ (B) $\begin{bmatrix} 1 & 4 & 2 \\ 5 & -1 & 2 \end{bmatrix}$
(C) $\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ (D) $\begin{bmatrix} 30 & 1 \\ 1 & 14 \end{bmatrix}$

(4) 10 રૂ. ની એક એવા 1000 ટીકીટો છે. તેમાંથી માત્ર એક જ લોટરીની કિંમત 500 રૂ. છે. એક વ્યક્તિ ટીકીટ ખરીદે છે. તો તેને મળતી રકમની અપેક્ષિત કિંમત = _____

- (અ) 9.5 (બ) -9.5
(ક) 9.49 (ડ) -9.49

There are 1000 tickets in a lottery of Rs. 10 each, There is only one ticket in lottery bearing a prize Rs. 500. A person purchases one ticket then _____ is the expected value which he get.

- (A) 9.5 (B) -9.5
(C) 9.49 (D) -9.49

(5) જો $\left| \begin{matrix} x & x-1 \\ x-3 & x-2 \end{matrix} \right| = 0$ હોય તો x ની કિંમત = _____

(અ) 2

(બ) 1.5

(ક) 0.5

(ડ) 0

If $\left| \begin{matrix} x & x-1 \\ x-3 & x-2 \end{matrix} \right| = 0$ then the value of $x =$ _____

(A) 2

(B) 1.5

(C) 0.5

(D) 0

Q.2 નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

8

Give the answer of any four for the following questions.

(1) સમજાવો : વિસંચિત શ્રેણિક

Explain: Skew symmetric matrix

(2) સમજાવો : પ્રજનન દર

Explain: Fertility Rate

(3) સમજાવો : સંભાવના વિતરણ

Explain: Probability distribution

(4) એક શહેરમાં નવા જન્મેલાં બાળકોની સંખ્યા 10000 છે. આ બાળકોમાંથી 100 બાળકો 1 વર્ષની અંદર મૃત્યુ પામ્યાં. તો તે વર્ષનો બાળમૃત્યુદર શોધો.

There are 10000 new born children in a city. If 100 children die in a year, then find the infant mortality rate of city for that year?

(5) નીચેની માહિતી પરથી e_3° શોધો.

x	0	1	2	3	4	5
l_x	400	260	120	80	20	0

Find e_3° for the following information.

x	0	1	2	3	4	5
l_x	400	260	120	80	20	0

(6) પાંચ પાંચ વર્ષનાં વયજૂથો માટે $\sum SFR = 446$ છે. જન્મોમાં નર : માદા = 50 : 50 છે તો G_1RR શોધો. (દર સ્ત્રી એ)

For the five yearly age-groups, $\sum SFR = 446$, and the ratio in births, male : female = 50 : 50 then find G_1RR (Per Woman).

(7) $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ -2 & 0 \\ 1 & 3 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 5 & 4 & -1 \end{bmatrix}$ હોય તો $(AB)^T$ શોધો.

If $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ -2 & 0 \\ 1 & 3 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 5 & 4 & -1 \end{bmatrix}$ then find $(AB)^T$.

(8) એક ચલ x નો મધ્યક અને પ્રમાણિત વિચલન અનુક્રમે 6 અને 5 હોય તો $E(x + 2)^2$ શોધો.

If the mean and standard deviation of a random variable x are 6 and 5 respectively, then find $E(x + 2)^2$.

Q.3

(a) જો $A = \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ 2 & -1 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 4 & -1 \end{bmatrix}$ હોય તો બતાવો કે $(A + B)^2 = A^2 + B^2$ 3

If $A = \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ 2 & -1 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 4 & -1 \end{bmatrix}$ then show that $(A + B)^2 = A^2 + B^2$

(b) જો $A = \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 4 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 5 & 6 & 0 \\ 0 & 1 & 2 \end{bmatrix}$ હોય તો બતાવો કે $(AB)^T = B^T \cdot A^T$ 4

If $A = \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 4 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 5 & 6 & 0 \\ 0 & 1 & 2 \end{bmatrix}$ then show that $(AB)^T = B^T \cdot A^T$

(c) એક ચલનું સંભાવના વિતરણ નીચે પ્રમાણે છે તો P ની કિંમત શોધો. $V(2x - 5)$ શોધો. 3

x	10	11	12	13	14
$P(x)$	0.04	0.16	0.40	P	0.15

The probability distribution of a variable is as follows. Then obtain the value of P and find $V(2x - 5)$.

x	10	11	12	13	14
$P(x)$	0.04	0.16	0.40	P	0.15

(d) જો $G_1RR = 1000$ હોય તો નીચેની માહિતીમાં x ની કિંમત શોધો. નર : માદા = 50 : 50 છે. 3

વય જૂથ (વર્ષમાં)	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
સ્ત્રીઓની સંખ્યા (હજાર માં)	40	30	25	20	12	10	5
જીવિત બાળકોની સંખ્યા	200	1200	1400	1000	x	200	50

If $G_1RR = 1000$ then find the value of x in a following information.

Where male: female = 50 : 50

Age group (in years)	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
No. of females (in thousand)	40	30	25	20	12	10	5
No. of live childrens	200	1200	1400	1000	x	200	50

અથવા
OR

- (a) વ્યસ્ત શ્રેણિકની મદદથી નીચેનાં સમીકરણોનો ઉકેલ મેળવો. 7
 $4x - y - z = 32$, $3x + y + 2z = 39$, $3x - y + z = 24$.
 With the help of inverse matrix, solve the following equations.
 $4x - y - z = 32$, $3x + y + 2z = 39$, $3x - y + z = 24$.

- (b) નીચેના જીવન કોષ્ટકમાં પ્રશ્નાર્થ ચિહ્ન કરેલી કિંમતો શોધો. 3

x	l_x	d_x	q_x	L_x	T_x	e_x°
15	85000	500	?	84750	4760000	?
16	84500	400	0.0047	84300	?	-

Find the value of sign (?) in the following life table

x	l_x	d_x	q_x	L_x	T_x	e_x°
15	85000	500	?	84750	4760000	?
16	84500	400	0.0047	84300	?	-

- (c) એક પેકેટમાં 5 બલ્બ છે. જેમાં 2 ખામીવાળા બલ્બ છે. જો યદ્યચ્છ રીતે 2 બલ્બ લેવામાં આવે તો ખામીવાળા બલ્બની અપેક્ષિત સંખ્યા શોધો. 3
 There are 5 bulbs in a packet, in which two bulbs are defective. If two bulbs are drawn from it, then find expected number of defective bulbs.

- Q.4** (અ) ગમે તે બે ના જવાબ આપો. 8
 (a) Give the answer of any two.

- (1) એક ખેલાડી બે સિક્કા એક સાથે ઉછાળે છે. થે એક છાપ મળે તો તેને 1000 રૂ. મળે છે. જો બે કાંટ મળે તો 2000 રૂ. દંડ થાય છે. જો તેને મળતી અપેક્ષિત રકમ 750 રૂ. હોય તો બે છાપ મળે ત્યારે તેને કેટલા રૂપિયા મળશે?
 A player tosses two coins simultaneously. If a head appears, he gets Rs. 1000 and if two tails appears, then he has to pay penalty of Rs. 2000. If he gets the expected amount of Rs. 750, then how much rupees will he get for two heads.

- (2) 1 થી 5 નંબરોવાળા સિક્કાઓમાંથી બે સિક્કાઓ યદ્યચ્છ રીતે પસંદ કરવામાં આવે છે. તો સિક્કા પર મળતા નંબરના વર્ગોના સરવાળા ની અપેક્ષિત કિંમત શોધો.

Two coins are selected randomly from coins numbered 1 to 5. Find the expected value of sum of squares of numbers appear on the coins.

- (3) નીચેની માહિતી પરથી બંને શહેરો માટે પ્રમાણિત મૃત્યુદરો શોધો. કયું શહેર આરોગ્યની દૃષ્ટિએ ચઢિયાતુ છે?

ઉમર જૂથ (વર્ષમાં)	શહેર A		શહેર B	
	વસ્તી (હજારમાં)	મૃત્યુ સંખ્યા	વસ્તી (હજારમાં)	મૃત્યુદર
5 થી ઓછા	40	4000	80	80
5 – 15	50	1400	100	22
16 – 50	100	1100	300	14
50 થી વધુ	60	2000	80	30

Find standardised death rates for both cities from the below given information. State which city is healthier?

Age group (in years)	City A		City B	
	Population (in thousand)	No. of deaths	Population (in thousand)	Death Rate
Below 5	40	4000	80	80
5 – 15	50	1400	100	22
16 – 50	100	1100	300	14
Above 50	60	2000	80	30

- (4) નીચેની માહિતી પરથી G_1FR , TFR અને CBR શોધો. જ્યાં કુલવસ્તી 2 લાખ છે.

ઉમર (વર્ષમાં)	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
સ્ત્રીઓની સંખ્યા (હજારમાં)	40	38	34	30	26	20	14
પ્રજનન દર	25	100	150	110	80	30	4

From the following information, find G_1FR , TFR and CBR. Where total population is two lakhs.

Age (in years)	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
No. of females (in thousand)	40	38	34	30	26	20	14
Fertility Rate	25	100	150	110	80	30	4

(બ) નીચેનામાંથી ગળે તે બે લખો.

6

(b) Write any two of the following.

- (1) યદૃચ્છ ચલનું વિચરણ એટલે શું? વિચરણના ગુણધર્મો જણાવો.
What is variance of a random variable? State its properties.
- (2) સમજાવો : અસતત ચલ અને અસતત ચલની ગણિતીક અપેક્ષા.
Explain: Discrete variable and Mathematical expectation of discrete variable.
- (3) સમજાવો : જીવન કોષ્ટક
Explain: Life table
- (4) માનવજીવન વિષયક આંકડાઓ એટલે શું? તેની ઉપયોગિતા જણાવો.
What is vital statistics? State its uses.

*****

2108000103030002 / 1908000103030001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)
ACCOUNTANCY & TAXATION-III

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:50]

Instructions:

1. **Fill up strictly the following details on your answer book**
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)**
  - b. Name of the Subject : **ACCOUNTANCY & TAXATION-III**
  - c. Subject Code No : **2108000103030002/1908000103030001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

- Q.1 (A) નીચેના પ્રશ્નોનો ના એક થી વધારે જવાબ આપ્યા છે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. 8**

In the following questions more than one answers are given, you have to select one.

- 1 નીચેના પૈકી કયો ખર્ચઉધાર વેચાણના પ્રમાણમાં ફાળવવામા આવે છે.

Which of the following expenses is allocated in proportion of the credit sale.

(A) મજૂરી
Labour

(B) પગાર
salary

(C) ધાલખાધ
Bad Debt

(D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહીં
None of above

2. જાવકમાલ ગાડાભાડુ કયા પ્રમાણમા ફાળવવામા આવશે.

Which bases you suggest for allocation of carriage out ward

(A) વેચાણ
Sales

(B) ખરીદી
Purchase

(C) દેવાદાર
Debtors

(D) ઉપરના પૈકી કોઇ નહી
None of the above

3. જામીનગીરી પર વ્યાજની ગણતરી---
Interest on security is calculated on-----

(A) દાર્શનિક કિમત પર
Face value

(B) બજાર કિમત પર
Market value

(C) ખરીદ કિમત પર
Purchase Price

(D) ઉપરના પૈકી કોઇ નહી
None of the above

4. રોકાણોના હિસાબો કયા હિસાબી ધોરણો પ્રમાણે રાખવામા આવે છે.
Accounting for Investment is done as per

(A) એ એસ ૧૨
AS 12

(B) એ એસ ૧૩
AS 13

(C) એ એસ ૧૭
AS 17

(D) ઉપરના પૈકી કોઇ નહી
None of the above

5. મૂડી મિલકતની વાજબી કિમત ગણવા માટે કઈ તારીખ ધ્યાનમા લેવામા આવે છે.
What is the date on which fair Market value of capital assets acquired is determined?

(A) १-४-२००१
1-4-2001

(B) १-४-१९७१
1-4-1971

(C) १-४-१९९१
1-4-1991

(D) ઉપરના પૈકી કોઇ નહી
None of the above

6. નીચેના પૈકી કઈ વિગત મૂડી મિલકત નથી
Which of the following is not a capital asset?

(A) અંગત વપરાશ ની મોટરકાર
Motor car for personal use

(B) શેર
Share

(C) મકાન
House

(D) ઉપરના પૈકી કોઇ નહી
None of the above

7. જી એસ ટી મા એસ એટવે-----
In GST "S" -----

(A) સ્ટોક
Stock

(B) સેલ્સ
Sales

(C) સેર્વિસ
service

(D) ઉપરના પૈકી કોઇ નહી
None of the above.

8. પરિશિષ્ટ ત્રણ મુજબ આંતરરાજ્ય પુરવઠા પર જી એસ ટી નો દર-----
GST on Inter State Supply as per category three (III)

(A) ૧૦%
10%

(B) ૧૮%
18%

(C) ૧૫%
15%

(D) ૯%
9%

(B) ખાલી જગ્યા પુરો.
Fill in the blank

7

1. જહેરાત ખર્ચ _____ ના પ્રમાણ મા ફાળવવામા આવે છે.
Advertisement expenses allocated on--- --basis.

2. આકારણી વર્ષ દર વર્ષ ની --- તારીખથી શરુ થાય છે.
Assessment year is commencing from----- every year.

(3) ભારત મા જી એસ ટી નો અમલ _____ વર્ષ થી થયો.
In India GST implemented in year of _____

(4) લાબા ગાળા ની, મૂડી મિલકત માટે નાણાકિય મિલકતો _____ મહીના થીવધારે સમય માટે ધારણ કરેલી હોવી જોઇએ
To be a long-term capital asset, a financial asset should be held more than- --Month

(5) રોકાણોના હીસાબો મા ખરીદ કિંમત + દલાલી= _____
In investment account purchase price + brokerage = _____

(6) ભારતીય નાગરીક નોકરી કરવામાટે પાછલા વર્ષ દરમિયાન વિદેશ જાય છે. તો રહીશનો દર્જો મેળવવા માટે પાછલા વર્ષ દરમિયાન ઓછામા ઓછો કેટલા દિવસ ભારતમા રહેવો હોવો જોઇએ.

A citizen of India who goes abroad for the purpose of employment, he must stay in India in the previous year for at least days to become a resident.

(7) જી એસ ટી મા “ટી” : _____
In GST T” _____

Q.2 નીચે આપેલા 8 પ્રશ્નો માથી કોઇપણ 4 પ્રશ્નોના જવાબ લખો
Write answer of any four out of Eight Question.

8

(1) શ્રી તેજશે વર્ષ ૨૦૦૮-૦૯ મા એકજહેરાત . રુ.૬,૪૩,૯૦૦ મા ખરીધુ હતુ તે ૨૦૨૨-૨૩ ના વર્ષમા . ૪૫,૦૦,૦૦૦ મા વેચી દીધુ અને વેચાણ ખર્ચ રુ. ૫૦,૦૦૦ થયો. તા. ૦૧-૦૧-

૨૦૨૩ ના રોજ તેમણે નવુ રહેથાણ નુ મકાન રુ. ૨૫,૦૦,૦૦૦ મા ખરીધુ.
મૂડીનફાનીગણતરી કરો. 2008-09નો કુગાવો = 137 અને 2022-23 = 331
Mr. Tejash had purchased a Jewellery in 2008-09 for Rs. 6,43,900 and sold
It for Rs. 45,00,000 in 2022-23. And paid selling expanses of Rs. 50,000.
On 01-01-2023 he purchases a new residential House for Rs. 25,00,000.
Compute capital gain. Inflation Index of 2008-09 = 137 and 2022-23 = 331

- (2) તા. ૩૧-૧૦-૨૦૨૨ ના રોજ જીતુભાઈ રહેથાણનુ એક મકાન રુ. ૩૫,૦૦,૦૦૦ ની કિમતે વેચે છે. તેમણે આ મકાન ૧૯૯૫ ના વર્ષ મા રુ. ૩,૫૦,૦૦૦ ની કિમતે ખરીધુ હતુ. તા. ૧-૪-૨૦૦૧ ના રોજ તેની વાજબી કિમત રુ. ૫,૦૦,૦૦૦ હતી. ના.વર્ષ ૨૦૦૧-૦૨ અને ૨૦૨૨-૨૩ નો સુચક આંક અનુક્રમે ૧૦૦ અને ૩૩૧ છે. આ.વ. ૨૦૨૩-૨૪ માટે મૂડીનફાની ગણતરી કરો.

Shri Jitubhai has sold his residential house on 31th October, 2022 for a consideration of Rs. 35,00,000. He had bought this house in 1995 at Rs. 3,50,000, but its fair market value as on 1st April 2001 was Rs. 5,00,000.

The cost inflation index for the F. Y. 2001-02 and 2022-23 are 100 and 331 respectively. Compute capital gain for the A.Y. 2023-24.

- (3) તા. ૧-૧૧-૨૦૨૨ ના રોજ એક્ષ એક રહેથાણનુ મકાન રુ. ૪૮,૦૦,૦૦૦ મા વેચે છે. આ મકાન તેમણે તા. ૧૦-૦૮-૧૯૯૭ ના રોજ રુ. ૨,૧૦,૦૦૦ ની કિમતે ખરીધુ હતુ. તા. ૧-૪-૨૦૦૧ ના રોજ તેની વાજબી કિમત રુ. ૧૦,૦૦,૦૦૦ હતી. તેમણે બીજુ રહેથાણનુ મકાન તા. ૧૦-૦૩-૨૦૨૨ ના રોજ રુ. ૧૧,૫૦,૦૦૦ ની કિમતે ખરીધુ. આ.વ. ૨૦૨૩-૨૪ માટે મૂડીનફાની ગણતરી કરો. ના. વર્ષ ૨૦૦૧-૦૨ અને ૨૦૨૨-૨૩ નો સુચકઆંક અનુક્રમે ૧૦૦ અને ૩૩૧ છે.

Shri X has sold a residential house for Rs. 48,00,000 on 1-11-2022. This house was bought on 10-08-1997 at a cost of Rs. 2,10,000, but its fair market value on 1-4-2001 was estimated at Rs. 10,00,000. He bought another residential house on 10th March 2022 at a total price of Rs. 11,50,000.

Calculate capital gain for the A.Y. 2023-24. The cost inflation index for the F.Y. 2001-02 and 2022-23 are 100 and 331 respectively.

- (4) તા ૨૫-૦૬-૨૦૨૨ ના રોજ શ્રી અ એ તેમનુ રહેથાણનુ એક મકાન રુ. ૨૮,૦૦,૦૦૦ મા વેચ્યુ અને દલાલી રુ. ૮૧,૦૦૦ ચુકવી. તેમણે વર્ષ ૨૦૦૪-૦૫ મા આ મકાન રુ. ૭,૪૫,૮૦૦ મા ખરીધુ હતુ. તા. ૧-૧૧-૨૦૨૨ ના રોજ તેમણે રુ. ૫,૦૦,૦૦૦ NHA I ના ૫ વર્ષના બોન્ડ મા રોકાણ કર્યુ. સૂચકઆંક ૨૦૦૪-૦૫=૧૧૩ અને ૨૦૨૨-૨૩ =૩૩૧. આ.વ. ૨૦૨૩-૨૪ માટે મૂડી નફાની ગણતરી કરો.

On 25-06-2022, shri A has sold his self-residential house for Rs. 28,00,000. Brokerage paid amounts to Rs. 81,000. He had bought this house in 2004-05 for Rs. 7,45,800. On 1-11-2022, Rs 5,00,000 was invested in 5 years bond of NHA I. Relevant cost inflation indices are as under: 2004-05=113, 2022-23=331. Determine the capital gain for the A.Y. 2023-24.

- (5) શ્રી પટેલ ભારતીય નાગરીક, છેલ્લા ૧૨ વર્ષથી કેનેડામા નોકરી કરે છે. તેઓ

તા. ૧-૨-૨૦૨૩ ના રોજ ભારત આવ્યા અને તા. ૩૦-૦૪-૨૦૨૩ સુધી ભારતમાં રહ્યા.
આ.વ. ૨૦૨૩-૨૪ માટે તેમનો રહેથાણ નો દરજ્જો નક્કી કરો.

Mr. Patel, an Indian Citizen, is employed in Canada for last 12 years. He returned to India on 1st February, 2023 and stayed in India up to 30th April, 2023. Determine his residential status for the A.Y. 2023-24

- (6) શ્રી ભાવેશ વિદેશી નાગરીક છે. તા. ૧-૧૧-૨૦૨૨ થી તા. ૩૧-૧૨-૨૦૨૨ સુધી ભારત મા હાજર હતા. તેઓ ૨૦૧૮-૧૯ થી ૨૦૨૧-૨૨ દરમિયાન ભારતમાં ૩૮૦ દિવસ રહ્યા હતા. આ.વ. ૨૦૨૩-૨૪ દરમિયાન નો તેમનો રહેથાણનો દરજ્જો નક્કી કરો.

Mr. Bhavesh is foreign citizen. He was present in India from 1st November 2022 to 31st December, 2022. He was also present in India for 380 days during the preceding previous year 2018-19 to 2021-2022.

Determine his residential status for the A.Y. 2023-24.

- (7) ડીપાર્ટમેન્ટલ સ્ટોર માટે જુદાજુદા ખર્ચા ની વહેંચણી માટે આધાર જણાવો.

Which bases would you suggest for allocation of the following expenses among various department of a departmental store:

- (અ) ધસારો

Depreciation

- (બ) આપેલો વટાવ

Discount given.

- (ક) સેલ્સમેન ને કમિશન

Commission to salesman

- (દ) ભાડૂ અને વેરા

Rent & rates.

- (8) તા. ૧-૬-૨૦૨૨ ના રોજ શ્રી અ ૧૨% ની રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ રૂ. ૯૬ ના ભાવે વ્યાજ સહિત સરકારી જામીનગીરી ખરીદી. વર્ષ મા તા. ૩૧ માર્ચ અને ૩૦ મી સપ્ટેમ્બર ના રોજ વ્યાજ ચુકવવામાં આવે છે. દલાલી ૧% ગણવામાં આવે છે. મૂડીકિંમત ની ગણતરી કરો.

A purchased 12% Government securities of Rs. 2,00,000 on 1 June, 2022 at Rs. 96 Cum-Interest. Interest is payable on 31st March and 30th September. Brokerage is calculated at 1% on cost. Calculate capital value.

Q.3

શ્રી એક્સ પાસે તા. ૧-૪-૨૦૨૨ ના રોજ ૧૨% ના રૂ ૫૦,૦૦૦ ની દાર્શનિક કિંમતના ગુજરાત સરકારના બોન્ડ હતા. જેની મૂડી કિંમત રૂ. ૪૪,૮૮૯ હતી. વ્યાજ ૩૧મી માર્ચ અને ૩૦મી સપ્ટેમ્બરના રોજ મળે છે. તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ દરમિયાન નીચે મુજબના વ્યવહારો થયા :

13

On 1-4-2022 shri X had 12% Rs. 50,000 face value bonds of Gujarat Government; which capital value was Rs. 44,889. Interest is payable on 31st March and 30th September. Transactions for the year ended on 31-03-2023 were as under.

તારીખ Date	દાર્શનિક કિંમત રૂ face value rs	ભાવ price	રિમાર્ક remarks
૧-૬-૨૨ 1-6-22	૪૦,૦૦૦ 40,000	૯૨ 92	વ્યાજ સહીત વેચાણ Sale cum-interest
૧-૮-૨૨ 1-8-૨૨	૩૦,૦૦૦ 30,000	૯૩ 93	વ્યાજ બાદ ખરીદી Purchase ex interest
૧-૯-૨૨ 1-9-22	૨૦,૦૦૦ 20,000	૯૪ 94	વ્યાજ બાદ વેચાણ Sale ex-interest
૩૧-૧૦-૨૨ 31-10-22	૩૦,૦૦૦ 30,000	૧૦૩ 103	વ્યાજ બાદ ખરીદી Purchase ex - interest
૩૦-૧૧-૨૨ 30-11-22	૩૦,૦૦૦ 30,000	૧૦૫ 105	વ્યાજ સહીત વેચાણ Sale cum-interest
૩૧-૧-૨૩ 31-1-23	૧૦,૦૦૦ 10,000	૧૦૬ 106	વ્યાજ બાદ વેચાણ Sale ex-interest

બધા વ્યવહાર મા દલાલી ૧% ગણવાની છે. આખર સ્ટોક સરેરાશ પધ્ધતિએ ગણવાનો છે.

તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩ ના રોજ પૂરા થતા

વર્ષનું રોકાણ ખાતુ હિસાબી ધોરણ ૧૩ મુજબ બનાવો.

Brokerage calculated at 1% on all transactions.

Closing Stock is valued at Average method. Prepare Investment Account as per AS13.

અથવા OR

પ્રશ્ન -૩. તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩ ના રોજ ના કાયા સરવૈયા પરથી તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩ ના રોજ પુરા થતા વર્ગ માટે ખાતાવાર વેપાર ખાતુ અને નફાનુકસાન ખાતુ અને તે રોજ નુ પાકુ સરવૈયુ. બનાવો.

.From the following trial balance as on 31-3-2023, prepare Departmental Trading and Profit and loss account for the year ended 31st march, 2023, and Balance Sheet at that date.

વિગત Particulars	RS (હજાર માં) Dr.Rs.(in thousand)	RS (હજાર માં) Cr.Rs.(in thousand)
સ્ટોક(૦૧-૦૪-૨૦૨૨) વિભાગ A Stock :(01-04-2022) Dept. A	૫,૪૦૦ 5,400	
વિભાગ. B Dept. B	૪,૯૦૦ 4,900	
ખરીદી: વિભાગ. A Purchases: Dept. A	૯,૮૦૦ 9,800	
વિભાગ. B Dept. B	૭,૩૫૦ 7,350	
વેચાણ: વિભાગ. A Sales: Dept. A		૧૬,૯૦૦ 16,900
વિભાગ. B Dept. B		૧૩,૫૨૦ 13,520
મજૂરી: વિભાગ. A Wages: Dept. A	૧,૩૪૦ 1,340	
વિભાગ. B Dept. B	૨૪૦ 240	

ભાડું Rent	1,૮૭૦ 1,870	
વીજળી Lighting	૧,૩૨૦ 1,320	
આપેલો વટાવ Discount allowed	૪૨૦ 420	
Discount allowed અપોલો વટાવ	441 ૪૪૧	
મળેલો વટાવ Discount received		૧૩૩ 133
જાહેરાત Advertising	૭૩૮ 738	
આવક માલગાડાભાડું Carriage inward	૪૬૯ 469	
ફર્નીચર Furniture	૬૦૦ 600	
પ્લાંટ Plant	4,૨૦૦ 4,200	
દેવાદાર Debtors	૧,૮૨૦ 1,820	
લેણદાર Creditors		૩,૭૩૭ 3.737

મુડી Capital		૯,૫૩૦ 9,530
ઉપાડ Drawing	૯૦૦ 900	
હાથમાં રોકડ Cash in hand	૩૨ 32	
બેંકમાં રોકડ Cash at bank	૧,૯૮૦ 1,980	
	૪૩,૮૨૦ 43820	૪૩,૮૨૦ 43820

વધારાની માહિતી:

The following information is also provided:

(a) ભાડુ, વીજળી, પગાર અને ઘસારો, વિભાગ અ અને બ વચ્ચે ૨:૧ ના પ્રમાણ મા ફાળવો.
Rent, Lighting, Salaries and Depreciation are to be apportioned to A and B Dept. At 2:1.

(b) બિજા આવકો અને ખર્ચા યોગ્ય પ્રમાણ મા ફાળવો.
Other expenses and income are to be apportioned to A and B Dept. on suitable basis.

(c) હવાલા: અગાવથી ચુકવેલુ ભાડુ રુ. ૩૭૦, ચુકવવા બાકી વીજળી રુ. ૧૮૦, ફરનિચર અને પ્લાંટ પર વારષિક ૧૦% ઘસારો ગણો.

The following adjustment are to be made:
Rent pre-paid Rs. 370, Lighting outstanding Rs. 180 and depreciation on Furniture and plant 10% p.a.

(d) આખરનો સ્ટોક વીભાગ અ રુ. ૨,૭૪૮ અને વીભાગ બ રુ. ૨,૪૦૧
The stock 31st march 2023: dept A Rs 2748 and B Rs 2401.

Q.4 (A) તા. ૩૧-૧૨-૨૦૨૩ ના રોજ પુરા થતા વર્ષ દરમિયાન રીટા નીચે મુજબ ની મિલકતો વેચે છે. **8**
મૂડી નફાની ગણતરી કરો.
Rita sold following assets during the year ending 31-03-2023 calculate taxable capital gain. On 01-04-2001 fair value of residential house is Rs. 14,00,000. She had incurred Rs. 2,40,000 in year 2014-15 for additional construction in the house.

મિલકતો	ખરીદ તારીખ	ખરીદ કિંમત	વેચાણની તારીખ	વેચાણ કિંમત	ફેરબદલી ખર્ચ
Assets	Date of purchase	Purchase price	Selling date	Selling price	Transfer expense
રહેઠાણનું મકાન(એક માત્ર)	૧૦-૦૭-૧૯૯૭	૨,૦૦,૦૦૦	૧૦-૦૬-૨૦૨૨	૫૩,૪૮,૭૫૦	૩૩,૭૫૦
Residential house(only one)	10-07-1997	2,00,000	10-06-2022	53,48,750	33,750
જવેરાત	૧-૧૦-૨૦૦૪	૯,૩૫,૦૭૫	૨૦-૦૯-૨૦૨૨	૨૮,૨૯,૪૦૫	૩૦૦૦
Jewellery	1-10-2004	9,35,075	20-09-2022	28,29,405	3000
નવો ફ્લેટ	૩૦-૧૨-૨૦૨૨	૧૫,૦૦,૦૦૦	-----	-----	-----
New flat	30-12-2022	15,00,000			

તા. ૦૧-૦૪-૨૦૦૧ ના રોજ ની મકાન ની વાજબી કિંમત રૂ. ૧૪,૦૦,૦૦૦ હતી. વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫ મા તેમણે વધારા ના બાંધકામ માટે રૂ. ૨,૪૦,૦૦૦ નો ખર્ચ કર્યો.

સુચક આંક: ૨૦૦૧-૦૨ = ૧૦૦, ૨૦૦૩-૦૪=૧૦૯, ૨૦૦૪-૦૫ = ૧૧૩, ૨૦૧૪-૧૫ = ૨૪૦, ૨૦૨૨- ૨૩ = ૩૩૧.

Relevant Index Nos. 2001-02 =100, 2003-04=109, 2004-05 = 113, 2014-15 240, 2022-23 = 331.

અથવા OR

(A) નીચે ની માહિતી પરથી કરપત્રા મૂડી નફા ની ગણતરી કરો.

From the following details find out taxable Capital Gain according to Sec.54F

8

મિલકતો	ખરીદ તારીખ	ખરીદ કિંમત	વેચાણ કિંમત	ફેરબદલી ખર્ચ
Assets	Date of purchase	Purchase price	Selling price	Transfer expense
શહેરી જમીન	૦૧-૦૧-૨૦૦૮	૩,૨૧,૨૧૦	૧૬,૦૦,૦૦૦	૧૫,૦૦૦
Land in city	01-01-2008	3,21,210	16,00,000	15,000
જવેરાત	૦૩-૦૩-૨૦૦૯	૫,૩૪,૩૦૦	૧૫,૦૦,૦૦૦	૮,૦૦૦
Jewellery	03-03-2009	5,34,300	15,00,000	8,000
રહેઠાણનું મકાન	૦૧-૦૧-૨૦૨૩	૧૦,૦૦,૦૦૦	-----	-----
Residential	01-01-2023	10,00,000		

flat				
------	--	--	--	--

સુચક આંક: ૨૦૦૭-૦૮ = ૧૨૯, ૨૦૦૮-૦૯ = ૧૩૭, ૨૦૨૨-૨૩ = ૩૩૧.

Relevant Index Nos. 2007-08 = 129, 2008-09 = 137, 2022-23 = 331.

(B) ટુકનોઠ લખો (ગમેતે બે)

write short note (Any Two)

6

(1) જી એસ ટી પરિષદ અને તેના કાર્યો.
GST Council and its functions.

(2) આકસ્મિક આવક
Casual Income

(3) રહીશ અને સામાન્ય રહીશ.
Resident and ordinarily Resident

4) GSTના ફાયદા
Advantages of GST

*****

3. માલસમાન રૂ. 3000, મજૂરી રૂ. 6000, કુલ વેચાણ રૂ. 21,600 કારખાના ખર્ચ કારખાના પડતરના 40% અને વહીવટી ખર્ચ ઉત્પાદન પડતરના 20% લેખે ગણવાના છે. તો નફો _____

Material Rs.3000, Wages Rs.6000, Total Sales Rs. 21,600

A factory overhead is charged at 40% of factory cost and an Office overhead is taken at 20% of total cost. Find out Profit.

- (A) Rs. 2,850 (B) Rs. 15,000
(C) Rs. 18,750 (D) Rs. 3,750

4. એક ખાતામાં એક જોબ માટે પ્રમાણ સમય 50 કલાક છે. તે જોબ પૂરું કરવા માટે લેવામાં આવેલ સમય 40 કલાક છે. સમય વેતન કલાકના રૂ. 30 છે. તો હેલ્સી યોજના હેઠળ બોનસની રકમ _____ થશે.

In a department, standard time allowed for a job is 50 hours. Actual time taken to complete the job is 40 hours and wage rate is Rs. 30 per hour.

The amount of bonus under Halsey Premium Plan is _____

- (A) Rs. 300 (B) Rs. 450
(C) Rs. 150 (D) Rs. 1200

5. એક કામ અંગે સમય વેતન પ્રમાણે 8 કલાકનો સમય આપવામાં આવે છે. એક કામદાર કાર્ય વેતન હેઠળ 6 કલાકમાં કાર્ય પૂરું કરે છે, તેને કલાકના રૂ. 4 લેખે વેતન મળે છે. માલસામાનની કિંમત રૂ. 30 છે. કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ મજૂરીના 150% જેટલા છે. રોવેન યોજના મુજબ કારખાનાની પડતર કઈ હશે?

A worker is allowed 8 hours to complete a job on time wages. He completes the job in 6 hours on piece wages. His time wage is Rs. 4 per hour. Material cost of a product is Rs. 30 and factory overheads are recovered at 150% of the total direct wages. Find out the factory cost of the product under Rowan plan.

- (A) Rs. 105 (B) Rs. 120
(C) Rs. 100 (D) Rs. 150

6. નીચેના પૈકી કયો ખર્ચ 'મુદતી પડતર' ગણાય?

Which one of the following is a period cost?

- (A) યંત્રોનો ઘસારો (B) કેન્ટીનનો ખર્ચ
Plant Depreciation Canteens Expenses
(C) ઓફિસ ભાડું (D) પ્રત્યક્ષ મજૂરી
Office Rent Direct Labour

7. પરોક્ષ મજૂરી માટે ફાળવણીનો આધાર _____
Basis of apportionment for indirect labour is?
(A) પ્રત્યક્ષ મજૂરીનું પ્રમાણ Direct Labour Ratio	(B) મજૂર સંખ્યાનું પ્રમાણ No. of Workers Ratio
(C) મજૂર કલાકોનું પ્રમાણ Labour Hour Ratio	(D) યંત્ર કલાક દર મુજબ As per Machine Hour
8. સિમેન્ટ ઉદ્યોગનો પડતરનો એકમ _____
The cost unit of cement industry is _____
(A) લિટરદીઠ Litre	(B) લિટરદીઠ Ton Kilometer
(C) કિલોવોટ Kilowatt	(D) ટન/બેગ Ton/Bag
9. એક જ ઉદ્યોગમાં જુદા જુદા ઔદ્યોગિક એકમો એકસરખી પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે તેને કઈ પડતર કહેવાય?
Where several undertakings of the same industry use the same costing principles and practices, they make use of _____
(A) સીમાંત પડતર Marginal Costing	(B) સીમાંત પડતર Uniform Costing
(C) ઐતિહાસિક પડતર Historical Costing	(D) સમાવેશી પડતર Absorption Costing
10. જેમાં ચલિત અને સ્થિર બંને પડતરનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે તેને કઈ પડતર કહેવાય?
What it is called when variable and fixed cost is included in cost accounts?
-		
--	--
(A) સમાવેશી પડતર Absorption Costing	(B) સમાવેશી પડતર Historical Costing
(C) સીમાંત પડતર Marginal Costing	(D) પ્રમાણ પડતર Standard Costing
11. નીચેનામાંથી કયો ખર્ચ પડતરના હિસાબોમાં ધ્યાનમાં લેવાય છે?
Which of the following expenses are considered in cost accounts?
-	
--
(A) મિલકત વેચાણની ખોટ Loss on sale of property
(B) માંડી વાળેલ પ્રાથમિક ખર્ચ Written off preliminary expense

- (C) સ્ટેશનરી અને છપામણી ખર્ચ
Stationery and printing expenses
- (D) ઘાલબાધ અનામત
Bad Debt Reserve

12. શરૂનો સ્ટોક રૂ. 40,000, ખરીદી રૂ. 1,30,000, આખર સ્ટોક રૂ. 20,000 હોય તો સ્ટોક ફેરબદલી દર કેટલો?

Opening stock Rs.40,000, Purchases Rs. 1,30,000, Closing stock 20,000.
So what will be the Stock Turnover Ratio?

- (A) 4 વખત
4 Times
- (B) 4 વખત
5 Times
- (C) 3 વખત
3 Times
- (D) 6 વખત
6 Times

13. સૌથી વધુ ફાયદાકારક હોય તેવા માલની ખરીદીનો જથ્થો એટલે _____

Purchase quantity of goods that are most beneficial

- (A) ગુરુત્તમ જથ્થો
Maximum Level
- (B) ગુરુત્તમ જથ્થો
Minimum Level
- (C) આર્થિક વરદી જથ્થો
Economical Ordered Quantity
- (D) સરેરાશ જથ્થો
Average Level

14. વેચેલ માલની પડતર રૂ. 2,70,000, નફાની રકમ રૂ. 30,000 હોય તો વેચાણ પર નફાનો દર કેટલો હશે?

If Cost of goods sold is Rs. 2,70,000, Profit is Rs. 30,000. So Rate of profit on sales is _____

- (A) 10%
(B) 11%
(C) 15%
(D) 9%

15. પાવરખર્ચ (12 % સરચાર્જ સહિત) રૂ. 6720 છે. યંત્ર એક કલાકમાં 10 યુનિટનો વપરાશ કરે છે. યુનિટદીઠ પાવરની કિંમત રૂ. 0.10 હોય તો યંત્ર કલાક ગણો

Power Expenses (including 12 % surcharge) is Rs. 6720. Power consumption for an hour is 10 units and Rate per unit is Rs. 0.10.

So what will be the machine hours?

- (A) 6720 કલાકો
6720 Hours
- (B) 8360 કલાકો
8360 Hours
- (C) 6000 કલાકો
6000 Hours
- (D) 3000 કલાકો
3000 Hours

Q.2 માંગ્યા મુજબ જવાબ લખો (કોઈપણ ચાર)

8

Do As Directed (Any Four).

(1) નીચે આપેલ માહિતી પરથી આર્થિક વરદી જથ્થો શોધો :

વાર્ષિક વપરાશ - 18000 એકમો, એકમદીઠ પડતર રૂ. 60
ઓર્ડર મૂકવાનો ખર્ચ રૂ. 30, એકમનો સંગ્રહ ખર્ચ - 10%

From the following information, calculate Economic Order Quantity (EOQ):

Annual Consumption - 18000 units

Cost per unit Rs. 60

Cost of placing an order Rs. 30

Cost of storing unit - 10%

(2) એક કારખાનામાં યાંત્રિક ક્લાક અને પરોક્ષ ખર્ચની વિગતો નીચે મુજબ છે :

The following information is given for a factory of machines and the overheads cost:

તો ઉપરનામાં સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચની રકમ શોધો.

Find out fixed cost

યંત્ર ક્લાકો. Machine Hours	35000	40000	20000	30000
પરોક્ષ ખર્ચ (રૂ.) Overheads cost (Rs.)	72,500	80,000	50000	65000

(3) હેલ્સી પ્રીમીયમ યોજના અને રોવન પ્રીમીયમ યોજના અન્વયે કુલ વેતનની

ગણતરી કરો :

બચાવેલ સમય આપેલ સમયના 25%

લીધેલો સમય 15 ક્લાક

ક્લાકદીઠ રૂ. 30

Calculate Total Earnings under Halsey Premium Plan and Rowan

Premium plan. Time saved 25% of time allowed. Time taken 15 hours,

Rate per hour Rs.30

(4) એક વસ્તુની પ્રાથમિક પડતર રૂ. 25000 છે. કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ, ઓફિસ

પરોક્ષ ખર્ચ અને વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચ પ્રાથમિક પડતરના અનુક્રમે 20%, 15%

અને 10% છે. જો કુલ પડતર પર 5% નો નફાનો અંદાજ હોય તો તે પેદાશની

વેચાણ કિંમત શોધો.

Prime cost is Rs 25000. Factory overheads, office overheads and selling

overheads are 20%, 15% and 10% of Prime Cost. If profit of 5% on total

cost is to be earned, find out the selling price of the product.

(5) 1000 એકમોના ઉત્પાદનની પડતર નીચે મુજબ છે :

માલસામાન રૂ. 30000, મજૂરી રૂ. 20,000

શિરોપરી ખર્ચા (સ્થિર અને ચલિત) રૂ. 10,000

કંપની 2500 એકમોનું ઉત્પાદન કરીને એ.દીઠ રૂ. 80 લેખે વેચી રૂ.

54500 નો નફો કરે છે તો કુલ સ્થિર અને એ.દીઠ ચલિત ખર્ચા શોધો.

The cost of producing 1000 units of a commodity consist of:

Materials Rs 30000, Wages Rs 20000

Overhead charges (Fixed and Variable) Rs. 10000

The company produces and sells 2500 units at Rs. 80 per unit and makes a profit of Rs. 54500.

Find out the amount of fixed and variable overheads respectively.

(6) 2000 એકમોના ઉત્પાદનનો કુલ કારખાના ખર્ચ રૂ. 100000 છે, જેમાં 40%

ચલિત છે. તો 5000 એકમોના ઉત્પાદને કેટલો કારખાના ખર્ચ થાય?

Total Factory Expenses of 2000 production units are Rs. 100000, in which 40% is variable. Find out the amount of expenses at production of 5000 unit.

(7) પડતર હિસાબી પધ્ધતિઓ કોઈપણ ચાર મર્યાદાઓ જણાવો.

State any four limitations of cost accounting.

(8) પડતર હિસાબી પધ્ધતિઓ કોઈપણ ચાર હેતુઓ જણાવો.

State any four objectives of cost accounting.

Q.3 દિયા લિ.ના ચોપડામાંથી 2021 ના વર્ષની નીચેની વિગતો પ્રાપ્ય છે જેના પરથી 2021 **13**

ના વર્ષનું પડતરનું પત્રક અને 2022 ના વર્ષનું અંદાજીત પડતરનું પત્રક તૈયાર કરો :

The following particulars are available from the books of Diya Ltd. for the year 2021. Prepare cost sheet for the year 2021 and estimated cost sheet for the year 2022.

Particular	રૂ.
પ્રત્યક્ષ માલસામાન Direct Materials	6,03,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી Direct Labour	3,82,500
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	54,000

Direct Expenses	
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચા (40% ચલિત) Factory overhead Expenses (40% variable)	3,82,500
વહીવટી ખર્ચા (સ્થિર) Administrative Overhead Expenses (Fixed)	2,16,000
વેચાણ ખર્ચા (20% સ્થિર) Selling Expenses (20% Fixed)	1,80,000
ઉત્પાદન અને વેચાણ (4500 એકમો) Output and Sales (4500 units)	22,72,500

વર્ષ 2022 દરમિયાન કંપની 12000 એકમોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરશે. તે અંગે નીચેની બાબતો અંગે અંદાજ મૂક્યો છે :

For the year 2022, the company will produce and sell 12000 unit.for that the following estimation has been made ;

- (1) એ.દીઠ પ્રત્યક્ષ માલસામાન રૂ. 41 થી વધશે.
Prices of Direct Materials will go up by 41 rupees per unit
- (2) પ્રત્યક્ષ મજૂરીમાં 20% વધારો થશે.
Direct Labour will increase by 20% per unit
- (3) સ્થિર કારખાના પરોક્ષ ખર્ચામાં રૂ. 22,500 નો વધારો થશે.
Fixed Factory Overheads will increase by Rs. 22,500.
- (4) એ.દીઠ ચલિત વેચાણ ખર્ચા રૂ. 35 સુધી વધશે.
Variable selling expenses per unit will increase up to Rs. 35.
- (5) વેચાણ પર નફાનો દર 2022ના વર્ષ જેટલો જ રહેશે.
The rate of profit on sales during previous year will have to be maintained during 2022.

અથવા

OR

ક્રિશા વિ. જાન્યુ-2021 ના રોજ પૂરા થતા માસની નીચે પ્રમાણે માહિતી આપે છે. 'અ', 'બ' અને 'ક' ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો જ્યારે 'દ્વ' અને 'ચ' સેવા વિભાગો છે. તમને ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે પરોક્ષ ખર્ચાઓની ઝળવણી કરવાનું જણાવે છે.

13

Krisha Ltd. supplied you the following information for the month ending January 2021. A, B and C are production departments where as X and Y are service departments. You are required to apportion the overheads to production department.

વિગત Particulars	ઉત્પાદન વિભાગો Production Departments			સેવા વિભાગો Service Departments	
	અ A	બ B	ક C	દ X	ચ Y
પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ. Direct Wages (Rs.)	7000	6000	5000	1000	1000
પ્રત્યક્ષ માલસામાન રૂ. Direct Material (Rs.)	3000	2500	2000	1500	1000
કર્મચારીઓની સંખ્યા Employees (Nos.)	200	150	150	50	50
વીજળી (કિલોવોટ કલાકો) Electricity (kwh)	8000	6000	6000	2000	3000
લાઇટ પોઇન્ટ્સની સંખ્યા Light points (Nos)	10	15	15	5	5
મિલકતની કિંમત રૂ. Assets value (Rs.)	50,000	30,000	20,000	10,000	10,000
રોકેલી જગ્યા (ચોરસ વાર) Area occupied (sq. yds)	800	600	600	200	200

મહિના દરમિયાન ખર્ચા :

Expenses for the month were:

વિગતો Particulars	રૂ. Rs.
સ્ટોર્સના ખર્ચા Stores overhead	400
પાવર Motive power	1500
વીજળી Lighting	200
કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ Labour welfare	3000
ઘસારો	6000

Depreciation	
રિપેરિંગ - નિભાવ ખર્ચ Repairs and maintenance	1200
સામાન્ય ખર્ચ General overheads	10000
ભાડુ અને વેરા Rent and taxes	600

‘ક્ષ’ વિભાગના ખર્ચા 4:3:3 ના પ્રમાણમાં જ્યારે ‘ચ’ વિભાગના ખર્ચા અનુક્રમે ‘અ’, ‘બ’ અને ‘ક’ ની પ્રત્યક્ષ મજૂરીના પ્રમાણમાં વહેયો.

Apportion expenses of department X in the ratio of 4:3:3 and that of department Y in the proportion to direct wages to department A, B and C respectively.

Q.4 (A) મન લિ.ની નીચેની માહિતી પરથી શોધો :

8

From the following information of Man Ltd, Find out :

(1) પુનઃવરદી સપાટી Reordering Level	(2) લઘુત્તમ સપાટી Minimum Level	(3) ગુરુત્તમ સપાટી Maximum Level
(4) ભય સપાટી Danger Level	(5) સલામતી જથ્થો Safety Level	

માલ મેળવતાં લાગતો વધુમાં વધુ સમય - 55 દિવસો

Maximum Procurement Time: 55 Days

તાત્કાલિક માલ મેળવતાં લાગતો વધુમાં વધુ સમય - 5 દિવસ

Maximum time of emergency procurement: 5 Days

માલ મેળવતા લાગતો સરેરાશ સમય - 50 દિવસ

Average Procurement Time: 50 days

ઓછામાં ઓછો દૈનિક વપરાશ - 1200 એકમો

Minimum daily consumption: 1200 units

સરેરાશ દૈનિક વપરાશ - 1500 એકમો

Average daily consumption: 1500 units

આર્થિક વરદી જથ્થો પુનઃવરદી સપાટીના 25% જેટલો છે.

Economic Order Quantity is 25% of reordering level.

અથવા

OR

- (A) ઝિયાના લિ.ના કર્મચારી વિભાગમાંથી નીચેની માહિતી મળે છે. તેના પરથી (1) નવા નિમાયેલા કામદારોને આધારે (2) છૂટા થયેલા કામદારોને આધારે (3) સંયુક્ત પદ્ધતિના આધારે મજૂર ફેરબદલીની ગણતરી કરો તથા ત્રણેય પદ્ધતિ મુજબ સમકક્ષ વાર્ષિક ફેરબદલી દર પણ શોધો.

The following information available from the personnel department of Ziyana Ltd., Calculate Labour Turnover Rate and Equivalent Annual Labour Turnover Rate (1) By Replacement Method (2) By Separation Method (3) By Joint Method.

તલ. 1.4.2021 ના રોજ કામદારોની સંખ્યા..... 4380

Number of workers on 1.4.2021..... 4380

તલ. 30.4.2021 ના રોજ કામદારોની સંખ્યા..... 3720

Number of workers on 30.4.2021..... 3720

એપ્રિલ 2021 માસ દરમિયાન :

During the month of April 2021:

રાજીનામું આપી છૂટા થયેલા કામદારોની સંખ્યા..... 380

Number of workers resigned..... 380

નિવૃત્ત થયેલા કામદારોની સંખ્યા..... 460

Number of workers retired..... 460

નવા નિમાયેલા કામદારોની સંખ્યા..... 500

Number of workers newly appointed..... 500

(નવા નિમાયેલા પૈકી 140 કામદારો વિસ્તરણ યોજના હેઠળ નિમાયેલા છે.)

(Of which 140 workers were taken under expansion plan)

(બ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)

(B) Write Short notes: (Any Two).

1. પડતર હિસાબી પદ્ધતિના ફાયદાઓ

Advantages of Cost Accounting

2. પડતર હિસાબી પદ્ધતિના લક્ષણો

Characteristics of Cost Accounting

3. પરોક્ષ ખર્ચની ખાતાવાર ફાળવણી

Apportionment of Overheads to various departments

4. ઉત્તેજક વેતન પ્રથાઓ
Incentive Wage Systems

*****

2108000103051012
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)
ADVANCE ACCOUNTING & AUDITING - II

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (THIRD SEMESTER)**
- b. Name of the Subject : **ADVANCE ACCOUNTING & AUDITING - II**
- c. Subject Code No : **2108000103051012**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

11

(A) Answer the following Questions.

1. કંપનીધારો, 2013 ની કલમ 2(50) નીચે પૈકીના એક દિવસથી અમલમાં આવી.

(અ) 1 વી એપ્રિલ, 2013

(બ) 29 ઓગસ્ટ, 2013

(ક) 12 થી સપ્ટેમ્બર, 2013

(ડ) 1 વી એપ્રિલ, 2014

Sec. 2(50) of the Companies Act, 2013 came in force from one of the following days:

(a) 1st April, 2013

(b) 29th August, 2013

(c) 12th September, 2013

(d) 1st April, 2014

2. કોઈ કંપની સ્વૈચ્છિક વિસર્જન કરવાનો ખાસ ઠરાવ પસાર કરે ત્યારે ઠરાવ પસાર થવાના કેટલા દિવસમાં નોટિસ આપવી પડે?

When a company passes a special resolution for voluntary winding up, how many days notice has to be given after the passing of the resolution?

3. કંપની ધારા, 2013 મુજબ જાહેર કંપનીમાં ઓછામાં ઓછા અને વધુમાં વધુ સભ્યોની સંખ્યા કેટલી?

According to Companies Act, 2013 what is minimum and maximum number of member in a company?

4. સંપૂર્ણ સલામત લેણદારો કોને કહેવાય?
Who are called fully secured Creditors

5. વસૂલ થયેલી શેરમૂડી નીચે પૈકીના એક સૂત્ર દ્વારા વ્યક્ત થાય છે:
(અ) મંગાવેલી શેરમૂડી બાદ બાકી હતા
(બ) મંગાવેલી શેરમૂડી ઉમેરો બાકી હતા
(ક) ભરપાઈ શેરમૂડી બાદ અગાઉથી મળેલ હતા
(ડ) મંગાવેલી શેરમૂડી બાદ અગાઉથી મળેલ હતા

The paid-up Share capital is defined by one of the following formulas:

- Called-up capital minus calls in arrears
- Called-up capital plus calls-in-arrears
- Paid up capital minus calls-in-advance
- Called-up capital minus calls-in-advance

6. બિન સલામત લેણદારોને ચૂકવ્યા પછી લિક્વિડેટર પાસે રૂ. 3,99,920 રોકડ સિલક છે. 12 % ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી રૂ. 2,00,000 અને ઇક્વિટી શેરમૂડી રૂ. 3,00,000 છે. ઇક્વિટી શેરહોલ્ડરોને ચૂકવેલ રકમ પર 2 % લેખે મહેનતાણું આપવાનું છે. ઇક્વિટી શેરહોલ્ડરોને ચૂકવેલ રકમની ગણતરી કરો.

The liquidator has a cash on hand Rs. 3,99,920 after payment made to unsecured creditors. 12 % preference share capital Rs.2,00,000 and equity share capital is Rs. 3,00,000. 2 % remuneration is payable to the liquidator on the amount paid to equity shareholders. Calculate the amount payable to equity shareholders.

7. નવી કંપની પાસેથી મળેલા શેર _____ કિંમતે નોંધાય છે.

The shares received from the new company is recorded at _____ price

8. ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ ઓફ ઈન્ડિયાએ હિસાબી ધોરણ-14 બહાર પાડ્યાનું વર્ષ _____

(અ) એપ્રિલ, 1993	(બ) ઓક્ટોબર, 1994
(ક) માર્ચ, 1995	(ડ) મે, 1996

Institute of chartered Accountants of India issued AS-14 in the year

(a) April 1993	(b) October 1994
(c) March 1995	(d) May 1996

9. ચાર કારકુનનો છેલ્લા બે માસનો બાકી પગાર, માસિક રૂ. 15,000 દરેકનો. તો વિસર્જન વખતે પસંદગીના લેણદારો કેટલા?

Out standing salary of four clerks for two months, monthly Rs. 15,000 each. So how many the preferential creditors at the time of liquidation?

10. જ્યારે ખરીદનાર કંપની વિસર્જન ખર્ચ ભોગવે ત્યારે ખરીદનાર કંપની વિસર્જન ખર્ચની રકમ _____ ખાતે ઉધારે છે.

When the Purchasing Company bears the liquidation expense, It will debit the expenses to _____ account.

11. જો સંયોજન _____ સ્વરૂપનું હોય, તો સામાન્ય અનામત અને નફા નુકસાન ખાતાની બાકી પાકા સરવૈયામાં દર્શાવાતી નથી.

(અ) વિલિનીકરણ

(બ) ખરીદી

(ક) યોજ્ઞા મિલકતની પદ્ધતિ

(ડ) અવેજ પદ્ધતિ

If the amalgamation is of _____ form then the balance of General reserve and Profit and loss account does not show in the balance sheet.

(a) Form of Merger

(b) Form of purchase

(c) Net assets method

(d) consideration method

(બ) વિભાગ – અ ને વિભાગ – બ સાથે જોડો.

4

(B) Match Section - A with section – B

વિભાગ – અ		વિભાગ – બ	
1	કંપનીધારો, 2013 ની કલમ 2(41)	A	જાહેર કંપની
2	કંપનીધારો, 2013 ની કલમ 2(71)	B	ખાનગી કંપની
3	કંપનીધારો, 2013 ની કલમ 2(62)	C	નાણાંકીય વર્ષ
4	કંપનીધારો, 2013 ની કલમ 2(68)	D	એક વ્યક્તિની કંપની

Section - A		Section - B	
1	Sec. 2(41) of the Companies Act, 2013	A	Public Company
2	Sec. 2(71) of the Companies Act, 2013	B	Private Company
3	Sec. 2(62) of the Companies Act, 2013	C	Financial Year
4	Sec. 2(68) of the Companies Act, 2013	D	One Person Company

Answer in short (any four)

1. વ્યાખ્યા આપો - "એક વ્યક્તિની કંપની"
Define "One Person Company"
2. સ્વેટ ઇક્વિટી શેર એટલે શું?
What is Sweat Equity Shares?
3. સંયોજનના હેતુઓ જણાવો.
State the objectives of amalgamation.
4. કંપની ધારો, 2013 મુજબ વસૂલ થયેલ શેરમૂડી ની વ્યાખ્યા આપો.
As per company act, 2013 Define paid up Share Capital.
5. ખરીદનાર કંપની X લિ. વેચનાર કંપની Y લિ. નાં 3 શેરના બદલામાં રૂ. 100 નો એક એવા 2 શેર રૂ. 75 ભરપાઈ થયેલ આપવા સંમત થઈ. જો વેચનાર કંપની પાસે રૂ. 100 નો એક એવા શેરદીઠ રૂ. 50 ભરપાઈ થયેલ રૂ. 3,00,000 શેરમૂડી હોય તો ખરીદનાર કંપની દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ શેરની સંખ્યા અને રકમ શોધો.
X Ltd. the purchasing company agrees to issue 2 shares of Rs. 100 each, Rs. 75 paid up for every 3 shares in the Y Ltd., the vendor company. Find out the number and amount of shares to be issued by the purchasing company, if the vendor company has Rs. 3,00,000 paid up capital of Rs. 100 each, Rs. 50 paid up.
6. ડિબેન્યરહોલ્ડરોને ચૂકવ્યા પછી લિક્વીડેટર પાસે રૂ. 83,640 રોકડ સિલક છે. બિનસલામત લેણદારો રૂ. 1,52,000 છે. લિક્વીડેટરને બિનસલામત લેણદારોને ચૂકવેલ રકમ પર 2 % મહેનતાણું આપવાનું છે. લિક્વીડેટરે પ્રાપ્ત કરેલ રકમ અને બિનસલામત લેણદારોને ચૂકવેલ રકમની ગણતરી કરો.
After making the payments to debenture holders, the liquidator has balance of Rs. 83,640 on hand. Unsecured creditors are of Rs. 1,52,000. The liquidator is entitled to 2% Commission on amount paid to unsecured creditors. Calculate the amount received by the liquidator and the amount paid to unsecured creditors
7. સમાવેશ વખતે રાની કંપનીના પાકા સરવૈયામાં જમીન રૂ. 2,46,500 દર્શાવ્યું છે. ચોખ્ખી મિલકતની ગણતરી માટે ચોપડે કિંમત બજાર કિંમત કરતાં 15%

ઓછી છે. જમીન ની બજાર કિંમત શોધો.

Rani company balance sheet shows land Rs 2,46,500 at the time of absorption. Calculation of net assets is 15% less than market value. Find market value of land.

8. ધી અલ્ટ્રા લિ. નું સ્વૈચ્છિક વિસર્જન થયું. તેની મિલકતોની ઉપજ સલામત વેણદારો દ્વારા રાખવામાં આવેલ જામીનગીરી સિવાય રૂ. 3,50,000 છે. સ્થિતિ નીચે મુજબ છે:

શેરમૂડી : 50,000 ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 10 નાં

સલામત વેણદારો (જામીનગીરીનાં રૂ. 40,000 ઉપજ્યા) રૂ. 35,000

પસંદગીના વેણદારો રૂ. 6,000

બિનસલામત વેણદારો રૂ. 1,40,000

12% ના ડિબેન્યર્સ રૂ. 2,50,000

વિસર્જન ખર્ચ રૂ. 5,000

લિક્વીડેટરનું મહેનતાણું રૂ. 7,500

લિક્વીડેટરનું છેવટનું હિસાબી પત્રક બનાવો.

The Ultra Ltd. went into liquidation. Its assets realised Rs. 3,50,000 excluding amount realised by sale of securities held by the secured creditors. The following was the position:

Share capital: 50,000 equity shares of Rs. 10 each

Secured creditors (securities realised Rs. 40,000) Rs. 35,000

Preferential creditors Rs. 6,000

Unsecured creditors Rs. 1,40,000

12% Debentures Rs. 2,50,000

Liquidation expenses Rs. 5,000

Liquidator's remuneration Rs.7,500

Prepare liquidator's final statement of Account.

- Q.3** ભક્તિ લિમિટેડ અને શક્તિ લિમિટેડનાં તા. 31-3-2023 નાં રોજનાં પાકા સરવૈયાં નીચે મુજબ છે. 13

વિગત	નોંધ નંબર	ભક્તિ લિ. રૂ.	શક્તિ લિ. રૂ.
I. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ :			
(1) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો :			
(અ) શેરમૂડી :			
10% પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. 100 નાં		--	50,000

ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 10 નાં		4,00,000	1,50,000
(બ) અનામત અને વધારો : સામાન્ય અનામત		2,30,500	49,000
કાનૂની અનામત		19,500	6,250
નફા નુકસાન ખાતું		28,150	17,750
(2) બિન ચાલુ દેવાં :			
(અ) લાંબાગાળાનાં ઉછીના નાણાં : 12% ના ડિબેન્યર્સ		-	12,500
(3) ચાલુ દેવાં :			
(અ) વેપારી દેવાં : લેણદારો		71,850	49,500
કુલ		7,50,000	3,35,000
II. મિલકતો :			
(1) બિન ચાલુ મિલકતો :			
(અ) કાયમી મિલકતો :		5,50,000	2,36,500
(2) ચાલુ મિલકતો :		2,00,000	98,500
કુલ		7,50,000	3,35,000

1લી એપ્રિલ, 2023 નાં રોજ ભક્તિ લિમિટેડે શક્તિ લિમિટેડને નીચેની શરતો એ સમાવી લેવાનું નક્કી કર્યું:

- (1) ભક્તિ લિમિટેડ, શક્તિ લિમિટેડનાં ઇક્વિટી શેરહોલ્ડરોને રૂ. 10 નો એવા 17,500 ઇક્વિટી શેર પૂરેપૂરા ભરપાઈ થયેલા આપશે.
- (2) ભક્તિ લિમિટેડ શક્તિ લિમિટેડનાં પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડરોને રૂ. 100 નો એક એવા 550, 10% ના પ્રેફરન્સ શેર આપશે.
- (3) શક્તિ લિમિટેડ નાં ડિબેન્યરના બદલામાં ભક્તિ લિમિટેડનાં 12.5 % ના ડિબેન્યરો એટલા જ સંખ્યામાં બદલી આપવામાં આવશે.
- (4) શક્તિ લિમિટેડ નાં કાનૂની અનામતો હજુ બીજા બે વર્ષ માટે રાખવા જરૂરી છે.

ઉપરની વિગતોના આધારે નીચેના સંજોગોમાં પાકુ સરવૈયું બનાવો:

(અ) જો સંયોજન ખરીદી સ્વરૂપનું હોય.

(બ) જો સંયોજન વિલીનીકરણ સ્વરૂપનું હોય.

Balance Sheets of Bhakti Ltd. and Shakti Ltd. as on 31-3-2023

Particulars	Note	Bhakti Ltd. Rs.	Shakti Ltd. Rs.
I. EQUITY AND LIABILITIES:			
(1) Shareholders' Funds:			
(a) Share Capital:			

10% Pref Shares of Rs. 100 each	--	50,000
Equity shares of Rs 10 each	4,00,000	1,50,000
(b) Reserves and Surplus: General Reserve	2,30,500	49,000
Statutory Reserve	19,500	6,250
Profit & Loss A/c	28,150	17,750
(2) Non-Current Liabilities:		
(a) Long Term Borrowings: 12% Debentures	-	12,500
(3) Current Liabilities:		
(a) Trade Payables: Creditors	71,850	49,500
Total	7,50,000	3,35,000
II. ASSETS:		
(1) Non-Current Assets :		
(a) Fixed Assets:	5,50,000	2,36,500
(2) Current Assets:	2,00,000	98,500
Total	7,50,000	3,35,000

On 1st April, 2023, Bhakti Ltd. takes over Shakti Ltd. on the following terms:

- (1) Bhakti Ltd. will issue 17,500 equity shares of Rs. 10 each at par to the equity shareholders of Shakti Ltd.
- (2) Bhakti Ltd. will issue 550, 10% preference shares of Rs. 100 each at par to the preference shareholders of Shakti Ltd.
- (3) The debenture holders of Shakti Ltd. will be converted into an equal number of 12.5% debentures of the same denomination.
- (4) Statutory Reserves of Shakti Ltd. are to be maintained for two more years.

You are required to show the balance sheet of Bhakti Ltd. assuming that:

- (a) The amalgamation is in the nature of Purchase.
- (b) The amalgamation is in the nature of Merger.

અથવા
OR

ગણપતિ લિમિટેડનું તા. 31-3-22 નાં રોજ સ્વૈચ્છિક વિસર્જન થયું. તે તારીખે કંપનીનું પાકું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે હતું:

વિગત	નોંધ નંબર	રૂ.
1. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ :		

(1) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો :		
(અ) શેરમૂડી :		
6,000 15% ના પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. 100 નાં		6,00,000
3,000 'અ' ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100 નાં પુરા ભરપાઈ		3,00,000
6,000 'બ' ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100 નાં શેરદીઠ રૂ. 50 ભરપાઈ		3,00,000
9,000 'ક' ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100 નાં શેરદીઠ રૂ. 40 ભરપાઈ	3,60,000	
બાદ : બાકી હતા શેરદીઠ રૂ. 10	30,000	3,30,000
(2) બિન ચાલુ દેવા :		
લાંબા ગાળાનાં ઉછીના નાણાં : 15% ડિબેન્યર્સ		6,00,000
લાંબા ગાળાની જોગવાઈઓ : પ્રોવિડન્ટ ફંડ		45,000
(3) ચાલુ દેવા :		
(અ) વેપારી દેવા : લેણદારો		1,05,000
દેવી ટૂંકી		45,000
(બ) અન્ય ચાલુ દેવા :		
ડિબેન્યર પર બાકી વ્યાજ		45,000
ત્રણ કારકુનનો ત્રણ માસનો બાકી પગાર		13,500
આવકવેરો ચૂકવવાનો બાકી : 2021-22	6,000	
2020-21	10,500	
		16,500
	કુલ	24,00,000
મિલકતો :		
(1) બિન ચાલુ મિલકતો : (અ) કાયમી મિલકતો :		
(i) દૃશ્ય મિલકતો : જમીન અને મકાન		9,00,000
પ્લાન્ટ અને મશીનરી		6,90,000
(બ) બિન ચાલુ રોકાણો		2,10,000
(ક) અન્ય બિન ચાલુ મિલકતો : નફા નુકસાન ખાતું		3,30,000
(2) ચાલુ મિલકતો :		
(અ) માલસામગ્રી : સ્ટોક		90,000
(બ) વેપારી લેણાં : દેવાદારો		1,50,000
(ક) રોકડ અને રોકડ સમકક્ષ : હાથ પર રોકડ		30,000

કુલ	24,00,000
-----	-----------

(1) મિલકતોનાં ઉપજ્યા :

જમીન અને મકાન	7,50,000
પ્લાન્ટ અને મશીનરી	4,05,000
રોકાણો	1,50,000
સ્ટોક	75,000
દેવાદારો	1,20,000

(2) વિસર્જન ખર્ચ રૂ. 15,000 થયો. લિક્વિડેટરનું મહેનતાણું મિલકતોની ઉપજનાં 4% લેખે અને બિનસલામત લેણદારોને ચૂકવેલ રકમનાં 2% પ્રમાણે ગણવાનું છે.

(3) 'ક' ઇક્વિટી શેર પર બધી હામની રકમ વસૂલ થઈ છે.

(4) બધી ચૂકવણી તા. 30-6-'22 નાં રોજ કરવામાં આવેલ છે.

લિક્વિડેટરનું છેવટનું આવક-જાવકનું પત્રક તૈયાર કરો.

Ganpati Limited went into voluntary liquidation on 31-3-22. Balance Sheet on that was as under:

Particulars	Note	Rs.
1. EQUITY AND LIABILITIES		
(1) Shareholders' Funds:		
(a) Share Capital:		
6,000 15% Pref. Shares, of Rs. 100 each		6,00,000
3,000 'A' Equity Shares of Rs. 100 each fully paid up		3,00,000
6,000 'B' Equity Shares of Rs. 100 each Rs. 50 paid per share		3,00,000
9,000 'C' Equity Shares of Rs. 100 each Rs. 40 paid per share		3,60,000
Less Calls-in-arrears: Rs. 10 per share		30,000
(2) Non-Current Liabilities		
Long Term Borrowings: 15% Debentures		6,00,000
Long Term Provisions: Provident Fund		45,000
(3) Current Liabilities:		
(a) Trade Payables: Creditors		1,05,000
Bills Payable		45,000
(b) Other Current Liabilities		
Outstanding Interest on debentures		45,000

Outstanding Salaries of three clerks for three months		13,500
Outstanding Income Tax: 2021-22 6,000 2020-21 10,500		16,500
Total		24,00,000
ASSETS:		
(1) Non-Current Assets: (a) Fixed Assets:		
(i) Tangible Assets: Land & Building		9,00,000
Plant & Machinery		6,90,000
(b) Non-Current Investments		2,10,000
(c) Other Non-Current Assets: Profit & Loss A/c		3,30,000
(2) Current Assets:		
(a) Inventories: Stock		90,000
(b) Trade Receivables: Debtors		1,50,000
(c) Cash and Cash Equivalents: Cash on hand		30,000
Total		24,00,000

(1) Assets were realised:

Land & building	7,50,000
Plant & Machinery	4,05,000
Investments	1,50,000
Stock	75,000
Debtors	1,20,000

(2) The expenses of liquidation amounted to Rs. 15,000. Liquidators Remuneration is 4% on assets realised by him and 2% of the payments to the unsecured creditors.

(3) Amount of Calls in arrears on C equity shares received.

(4) All payments were made on 30-6-'22.

Prepare Liquidator's Final Statement of Receipts and Payments.

Q.4 (અ) સિદ્ધિ લિમિટેડનું તા. 31-3-2023 નાં રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

8

વિગત	નોંધ નંબર	રૂ.
I. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ :		
(1) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો :		
(અ) શેરમૂડી : 4,000 10% પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. 100 નાં પુરા ભરપાઈ		4,00,000
1,00,000 ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 10 નાં પુરા ભરપાઈ		10,00,000

(બ) અનામત અને વધારો : સામાન્ય અનામત		2,40,000
નફા નુકસાન ખાતું		1,60,000
(2) બિન ચાલુ દેવા :		
(અ) લાંબા ગાળાનાં ઉછીના નાણાં : 9% ના ડિબેન્યર્સ		2,00,000
(3) ચાલુ દેવા :		
(અ) વેપારી દેવા : લેણદારો		3,00,000
કુલ		23,00,000
II. મિલકતો :		
(1) બિન ચાલુ મિલકતો :		
(અ) કાયમી મિલકતો :		
(i) દૃશ્ય મિલકતો :		
જમીન અને મકાન		6,40,000
પ્લાન્ટ અને મશીનરી		6,30,000
(ii) અદૃશ્ય મિલકતો : પાઘડી		1,50,000
(બ) અન્ય બિન ચાલુ મિલકતો :		
પ્રાથમિક ખર્ચા		20,000
(2) ચાલુ મિલકતો :		
(અ) માલસામગ્રી : સ્ટોક		4,40,000
(બ) વેપારી લેણાં : દેવાદારો		1,80,000
લેણી હૂંડી		1,40,000
(ક) રોકડ અને રોકડ સમકક્ષ : બેંકમાં સિલક		1,00,000
કુલ		23,00,000

રિહ્દિ લિમીટેડે સમાવેશના હેતુથી સિહ્દિ લિમીટેડની તમામ મિલકતો અને દેવા લઈ લીધા.

(1) મિલકતોનું મૂલ્યાંકન નીચે મુજબ કરવામાં આવ્યું છે :

	રૂ.
પાઘડી	2,50,000
જમીન અને મકાન	8,60,000
પ્લાન્ટ અને મશીનરી	6,00,000
સ્ટોક	4,00,000
દેવાદારો	1,60,000
લેણી હૂંડી	1,30,000

- (2) ખરીદ કિંમતના 1/4 ભાગ પેટે રૂ. 100 ની દાર્શનિક કિંમતના પૂરા ભરપાઈ 12% ના પ્રેફરન્સ શેર ચૂકવ્યા.
- (3) ખરીદ કિંમતના 1/2 ભાગ પેટે રૂ. 10 ની દાર્શનિક કિંમતના પૂરા ભરપાઈ ઇક્વિટી શેર ચૂકવ્યા અને બધીની રકમ રોકડમાં ચૂકવી.
- (4) સિદ્ધિ લિમિટેડના ડિવેંચર હોલ્ડરોને રિદ્ધિ લિમિટેડ પોતાના 10% ના ડિવેંચર આપવા.
રિદ્ધિ લિમિટેડના ચોપડે શરૂઆતની આમનોંધ લખો.

(A) Balance Sheets of Siddhi Ltd. as on 31-3-2023 is as follows

Particulars	Note	Rs.
I. EQUITY AND LIABILITIES:		
(1) Shareholders' Funds:		
(a) Share Capital: 4,000 10% Pref Shares of Rs. 100 each fully paid		4,00,000
1,00,000 Equity shares of Rs 10 each fully paid		10,00,000
(b) Reserves and Surplus: General Reserve		2,40,000
Profit & Loss A/c		1,60,000
(2) Non-Current Liabilities:		
(a) Long Term Borrowings: 9% Debentures		2,00,000
(3) Current Liabilities:		
(a) Trade Payables: Creditors		3,00,000
Total		23,00,000
II. ASSETS:		
(1) Non-Current Assets :		
(a) Fixed Assets:		
(i) Tangible Assets		
Land and Building		6,40,000
Plant and machinery		6,30,000
(ii) Intangible Assets: Goodwill		1,50,000
(b) Other Non-Current Assets:		
Preliminary Expense		20,000
(2) Current Assets:		
(a) Inventories: Stock		4,40,000
(b) Trade Receivables: Debtors		1,80,000
Bills Receivable		1,40,000
(c) Cash and Cash Equivalents: Cash at bank		1,00,000
Total		23,00,000

Riddhi Ltd. acquired all the assets and liabilities of Siddhi Ltd.

Additional Information:

(1) For the purpose of absorption, the assets were valued as follows:

	Rs.
Goodwill	2,50,000
Land & Building	8,60,000
Plant & Machinery	6,00,000
Stock	4,00,000
Debtors	1,60,000
Bills Receivables	1,30,000

(2) 1/4 th of the purchase consideration was satisfied by the allotment of fully paid 12% preference shares of Rs. 100 each at par.

(3) Half of the purchase consideration was paid in the form of fully paid equity shares of Rs. 10 each, issued at par and the balance was paid in cash.

(4) Debentures holders of Siddhi Ltd. were discharged by issue of 10% own debentures by Riddhi Ltd.

Pass opening journal entries in the books of Riddhi Ltd.

અથવા

OR

(A) રણબીર લિમિટેડનું તા. 31-3-2023 નાં રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે:

વિગત	નોંધ નંબર	રૂ.
I. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ :		
(1) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો :		
(અ) શેરમૂડી : 2,500 ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100 નાં		2,50,000
(બ) અનામત અને વધારો : સામાન્ય અનામત		50,000
(2) બિન ચાલુ દેવા :		
(અ) લાંબા ગાળાનાં ઉછીનાં નાણાં : 10% ના ડિબેન્યર્સ		1,00,000
(3) ચાલુ દેવા :		
(અ) વેપારી દેવા : લેણદારો		40,000
	કુલ	4,40,000
II. મિલકતો :		
(1) બિન ચાલુ મિલકતો :		

(અ) કાયમી મિલકતો :		
(i) દૃશ્ય મિલકતો	(i)	3,00,000
(ii) અદૃશ્ય મિલકતો : પાઘડી	(ii)	40,000
(2) ચાલુ મિલકતો		1,00,000
	કુલ	4,40,000

તા. 1-4-2023 નાં રોજ રણવીર લિમિટેડે, રણબીર લિમિટેડને નીચેની શરતોએ સમાવી લેવાનું નક્કી કર્યું :

- (1) રણવીર લિમિટેડ કાયમી મિલકતો (ફર્નિચર રૂ. 20,000 સિવાય) 15% ઓછી કિંમતે લઈ લેવા સંમત થઈ.
- (2) રણવીર લિમિટેડ ચાલુ મિલકતો (રોકડ સિલક રૂ. 10,000 સિવાય) 5% ઓછી કિંમતે સ્વીકારશે. નવી કંપની રોકડ લેતી નથી.
- (3) રણવીર લિમિટેડ રણબીર લિમિટેડનાં ઢેવા ચોપડે કિંમતે લેવા સંમત થઈ.
- (4) રણબીર લિમિટેડનાં 5 ઇક્વિટી શેરના બદલામાં રણવીર લિમિટેડનાં 4 ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100 નાં રૂ. 120 ની કિંમતે આપવા.
- (5) રણબીર લિમિટેડનાં એક ઇક્વિટી શેર સામે રૂ. 5 રોકડા આપવા.
- (6) ડિબેન્ચર હોલ્ડરોને નવી કંપનીના 8% ના ડિબેન્ચરો એટલી સંખ્યામાં આપવા કે જેથી તેમની વ્યાજની આવક જાળવાઈ રહે.
- (7) રણબીર લિમિટેડ ફર્નિચર રૂ. 30,000 માં વેચી દે છે.

ઉપર આપેલ માહિતી પરથી પાઘડી કે મૂડી અનામતની રકમની ગણતરી કરો.

(A) Balance Sheet of Ranbir Ltd. as on 31-3-2023:

Particulars	Note	Rs.
I. EQUITY AND LIABILITIES:		
(1) Shareholders' Funds:		
(a) Share Capital: 2,500 Equity Shares of Rs. 100 each		2,50,000
(b) Reserves and Surplus: General Reserve		50,000
(2) Non-Current Liabilities:		
(a) Long Term Borrowings: 10% Debentures		1,00,000
(3) Current Liabilities:		
(a) Trade Payables: Creditors		40,000
Total		4,40,000
II. ASSETS:		
(1) Non-Current Assets :		
(a) Fixed Assets:		

(i) Tangible Assets		3,00,000
(ii) Intangible Assets: Goodwill		40,000
(2) Current Assets		1,00,000
	Total	4,40,000

On and from 1-4-2023, Ranveer Ltd. absorbs Ranbir Ltd. on the following terms and conditions:

- (1) Ranveer Ltd. agrees to take fixed assets (except furniture of Rs. 20,000) at 15% less than book value.
- (2) Ranveer Ltd. accepts current assets (except cash balance Rs. 10,000) at 5% less than book value. New company does not take cash.
- (3) Ranveer Ltd. agrees to take liabilities of Ranbir Ltd. at book value.
- (4) 4 equity shares of Ranveer Ltd. each of Rs. 100 at a price of Rs. 120 will be given against 5 equity shares of Ranbir Ltd.
- (5) Rs. 5 in cash will be given for each equity share of Ranbir Ltd.
- (6) Debenture holders will be given 8% Debentures of new company in such amount, to maintain their current income of interest.
- (7) Ranbir Ltd. sold furniture for Rs. 30,000.

From the information given above calculate the amount of Goodwill or Capital Reserve after absorption.

(બ) ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ બે):

(B) Write short note (Any two):

6

1. સંયોજન સંદર્ભે કાનૂની અનામત.
Statutory Reserve in amalgamation.
2. પસંદગીના લેણદારો
Preferential Creditors
3. ખરીદ કિંમત ગણતરીની ચોખ્ખી મિલકત પદ્ધતિ
Net Asset method of calculating Purchase consideration
4. લિક્વીડેટરનું મહેનતાણું.
Liquidator's remuneration

*****